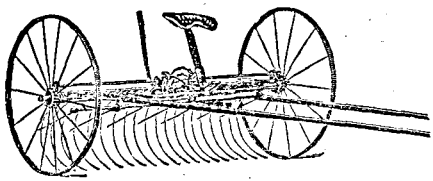

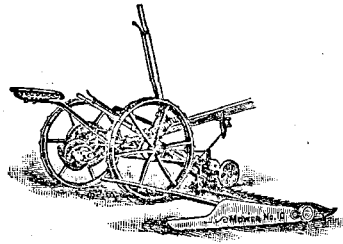
ERDÉLYI GAZDA

Legjobb és Legtökéletesebb

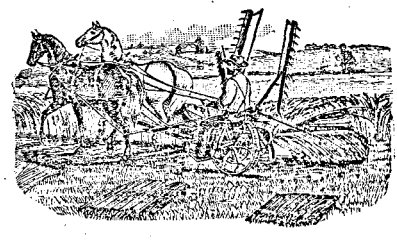
Fű- és Takarmány-kaszálók, teljesen aczél Széna-gyűjtő és Tarló-gerehlyék, Marokrakó és Kéveköto
 ● ● ● ● ● Aratógépek, Világhírű eredeti amerikai Johnston-gyártmány ● ● ● ● ●
Bächer Rudolf—Melichar Ferencz-nél Budapest, Nagymező-utca 68.

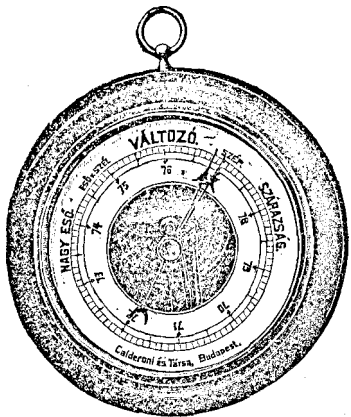
Vezérképviselő: SZÜCS ZSIGMOND.

Kimerítő árjegyzéket készséggel küldünk.

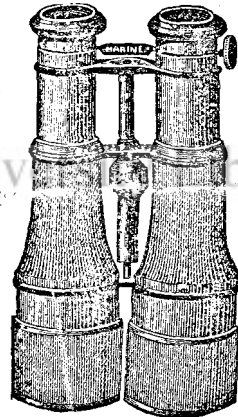

1266

Calderoni és Társa Budapest, Váci-utca 1.

Aneroid légsúlymérők, (Hygrométerek, nedvme-
rők), Lambrecht-féle polyméterek, Thermohygro-
scopok és időjelző készülékek (Weller-telegraph),
esőmérők, maximal- és minimal hőmérők, melyek-
ben leolvasható a volt leghidegebb és legmelegebb,
valamint a jelen hőfok. Zivatarjelző hőmérők, vil-
lamos fagyjelző hőmérők, szoba hőmérők, meleg-
ágy hőmérők, kazal hőmérők, pincze hőmérők
széles beosztással, keverék-hőmérők.

Riparia Portalis

gyökeres II-od oszt.
200,000 darab

és erős fejlődésű akác kiültetésre
alkalmas, kapható:

Söpjng Endre

szőlőoltvány telepén,

Székelyhidon, (Biharvármegye.)

Burgonya-mérlegek és gabona-mérlegek, Must-, Bor- és Pálinka-mérők; hitelesített
szesz mérők, hitelesített cukor-mérők.

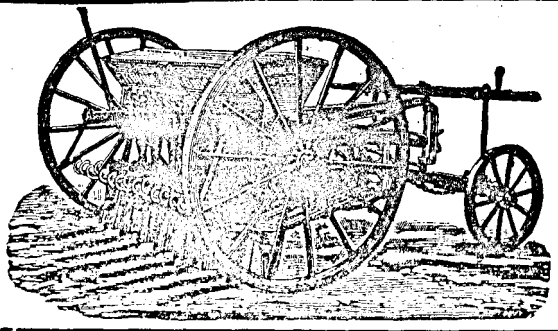
Alambic Salleron készülék a bor szesztartalmának meghatározására.

Földmérő műszerek, aczélmérő szalagok vaskereszten, Mérő-lánczok rectificációval,
szögtűző korongok, szögtűkrök, léptékek és rajzszerék.

Tábori, vadász és színházi látcsövek, Zeiss, Busch és Goerz-féle prismás távesövek,
Szemüveg és orrcsüvetők és védőüvegek, Fényképezési készülékek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

1439

KÜHNE E. hazánk legrégebbi mező- gazdasági gépgyárában

MOSONBAN

elismert gondos kivitelben készülnek:

● EGY- ÉS TÖBBVASÚ ACZÉLEKÉK ●
rét- és szántó föld-horonák, hengerek,
Hirneves szabadal-
mazott tolókeres „MOSONI DRILL”
sorvetőgépek,

Mélyítő és porhanyító eszközök
a tavasi szántás helyettesítésére,

Új amerikai rúgósfogas boronák.

Uj! Burgonyamivelő eszközök, Uj!

Francia szőlőmivelő eszközök.

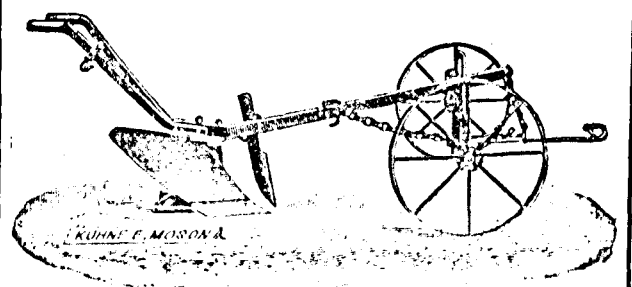
A vetőmag előkészítésére: Rosták, Konkolyozók, Centrifugok, stb.

Főraktár:

BUDAPEST, VI., Váci-körut 57a.

Fiókraktár:

TEMESVÁR, Gazda-udvar.

1333

Ifj, NAGEL OTTÓ könyvkiadóhivatalában Budapest,
VIII. ker., Múzeum-körút 2. szám (a Nemzeti Színház bérházában) megje-
lentek és kaphatók:

Ahn Ferencz dr. Gyakorlati tanfolyam a német nyelv gyors és könnyű megtanulására. Az eredeti után írta Nagy Lajos. 14-ik kiadás, magyar betűkkel 1 kor. 60 fillér.
Angyal Ignác. A kerékpár kezelése, IV. bővített kiadás, képpel 60 fillér.
Gyulai Béla dr. Nőnevelés. Utmutatás a nőnevelésben 1 kor. 60 fillér.
Halász Sarolta. Gyermekkereskedés. Dalok, szavalmányok, párbeszéd és társasjátékok gyermekkereskedés és óvodák számára. 2. javított kiadás, kötve 1 kor. 50 fillér.
Hegyesi József. Házi czukrázat. V. bővített kiadás. Diszkötésben 3 kor. — Előttek. IV. javított kiadás. Diszkötésben 3 kor.
Hrblyay Emil. Tyúktenyésztés 3 kor. — Lúd- és kacsatenyésztés 2 kor. — Pulykatenyésztés 2 kor. — A baromfitenyésztésre vonatkozó általános tudnivalók 1 kor.
Knorr Alajos. Öngyógy, vagyis gyakorlati utmutatás jogügyletek elintézésére, okiratok s beadványok szerkesztésére a legújabb törvények alapján, 450 iromány-példával. VI. teljesen átdolgozott kiadás. Füzve 10 kor. Vásznonba kötve 12 kor. — Magyar általános levelező és házi titkár. Gyakorlati utmutatás a közéletben előforduló mindennemű családi és más levelek, kereskedelmi és üzleti fogalmazványok és folyamodványok helyes szerkesztésére. Számos példával felvilágosítva. Füzve 6 kor., aranyozott vászonkötésben 7 kor. 20 fillér.
Kövér János. Vadásznaptár 1905. évre. Disz vaszonkötésben 1 kor. 60 fillér.
Lakatos Károly. Az erdei szalonka és vadászata. Füzve 4 kor., diszkötésben 6 kor. — A vadászmesterség könyve. Félbörkötésben 16 kor.
Ploetz K. dr. Elemi francia nyelvtan. Szerző »Elementarbuch« című művének 33-ik kiadása után átdolgozta Nagy Lajos. 2. javított kiadás 1 kor 60 fill. — Syllabaire français. A francia nyelvtanítás első foka. 3 kiadás. Átdolgozta Isov Emil. Kötve 1 kor. 20 fill. — Conjugaison français. Második tokozat a francia nyelvtanításra, olvasókönyvvel és szótárral. Fordította Kubinyi F. A. Kötve 1 korona 60 fillér.
Várad Antal dr. Az esztetika rövid kivonata 1 kor.
Vikár Béla. Virágmesék. A képeket rajzolta Kreidl Ernő. Gyönyörű színes művészi illusztrációkkal, a legszebb magyar képeskönyv 6 kor. 1450

Husvételi ajándékoknak

legalkalmasabb bevásárlási forrása

STEIN S. és TÁRSA

első erdélyrészi kizárólagos gyermekruha üzlete, kapható újszülöttől 14 évesig Leány és fiuk részére Kabátok, Ruhák, Kötények, Kalapok, Kapischonok, Harisnyák, Kamáschlik, Gyermek fehérnemű minden nagyságban.

Mérték szerinti fűzők a legújabb formában és kényelmes viseletű készítek. Vidéki rendelményt pontosan eszközlők, gyermekruha rendelménynél elegendő a kor megjelölése és pontosan találó átut küldök. Baba kelengye, keresztelőkészlet állandóan raktáron a legfinomabb kivitelben. — **Határozott jutányos árak.**

Szíves pártfogást kér

1484

Stein S. és Társa,
Mátyás kir.-tér 2. sz.

1905. január 1-től a tanáczház alatti helyiségben.

Söpjng Endre szőlőoivány-telepe Székelyhidon.

Eladásra kerül:

2 éves zöld oivány,

a mely idősebb ültetések hiányát pótlására is kitünő sikerrel használható.

Riparia Portalison, Erdei, Bakar, Bihari, Olasz Rizliug, Mézes, Ezerjő, Chasselas blanc és rouge, több elsőrendű fajban, Kadarka, Oporto.

Rupestris Monticolán, Fehér Bakar, Ezerjő, Olasz Rizling, Szlankamenka, Chasselas, Oporto.

Fásioivány:

Riparia Portalison, Casselas 6, Muskotály 9 fajban, Calabriai, Argentin, Medoc noir, Génuai, Damasusi, Kossuth Lajos, De la Palestina, Ezeréves. Malakoff Usum, Delaware, Madelaine Angevine, Kecskescsü piros, fehér és kék színben.

Amerikaiakból:

Riparia portalis, sima (I. oszt. 130,000 drb., valamint gyökeres II.) leszállított olcsó áron.

Sima vesszőmet vastagság és hosszúságmérő pontos használatával, napszámában kellő ellenőrzés mellett vágatom, úgy, hogy annak minden szála beoivható.

Európaiak:

Bakar, Olasz és Rajnai Rizling, Sárfehér (Alföldi), Trimini, Oporto, Carbenet franc és Sauvignon sima és gyökeres.

Erdei, Ezerjő, Zöld-Szilvániból, sima. Összes említett fajtákból szá-lanként kiválogatott oivóvesszőt is szállítok.

Delaware.

Ezen, utóbbi időben igen keresett fajtából (a melyet éppen ezért a hozzá hasonló Othelloval, sőt akárhányszor esetben közönséges európai vesszővel keverve kap a rendelő) úgy sima, mint gyökeres vesszővel abszolút fajtisztán szolgálhatok. Bormintát külön e célra szolgáló fadobozban 1/4 vagy 1/2 literes üveggel 1 illetve 2 kor. ellenében szállítok.

Saját termésű 1904. évi piros és 1901., 1903. 1904. évi érmelléki fehér borral 50 litertől felfelé szolgálhatok, 1/2 liter minta 1 kor.

Összes czikkeimnek a telepen leendő átvásztásába készséggel beleegyezem.

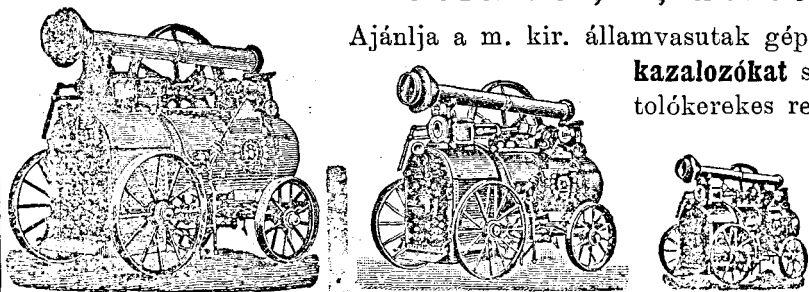
Árjegyzékemet, mely az idősebb ültetések hiányait pótlásának biztos sikerrel járó egyszerű módját s a Delaware részletes ismertetését tartalmazza, ingyen és bérmentve küldöm meg. 1510

FEHÉR MIKLÓS gépgyár részv.-társ.

BUDAPEST, V., KÜLSŐ VAGZI-UT 80. SZÁM.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült cséplőgarnitúrákat, kazalozókat stb., továbbá „saját gyártmányu“ tolókerekű rendszerű **vetőgépeket**

és más gazdasági gépeket.
1492.

HASZNALT és JAVITOTT
locomobilok és gőzcséplőgépekben
az ország legnagyobb raktára.

**Locomobi-
lok és gőz-
cséplőgépekre cse-
re-üzletek köttetnek.**

Erdélyrészi főképviselőnk

Wessel Leó, Kolozsvár New-York száll.

Magyar bikák

500—1500 korona árban. 1484

Tenyésztojások tucatja:

Pekingi kacs . . . 10 kor. | Sárga Orpington . . 12 kor.
Emdeni lúd . . . 20 „ | Fekete „ . . 12 „

rázásmentes ingyen patentesomagolásban, ha a vételár előre küldetik. Zárttoku, francia kék mák, pernai lenmag, fűmag kapható:

Gr. Teleki Arvéd drassói uradalmában

• • • u. p. Koncza. • • • •

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOSVÁRTT

Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-utca) 37. sz. alatt Korbuly-ház) olcsó jelzálog és váltókölesőnőket nyújt és **BETÉTRE 5 SZÁZALÉK KAMATOT AD**

Kertészsegéd kerestetik. 1567

Tusnádfürdő igazgatósága ügyes, józan, jóra való és szorgalmas kertészsegédet keres május 1-től szeptember közepéig. Használhatósága esetén továbbra is.

Fischer és Társa

— Faiskolák —

Nagy-Enyed (Alsó-Fehérmegye.)

Szakszerűen nevelt gyümölcsfáknak tömeges produkálása a legfinomabb és legjobb csemege és kereskedelmi fajokban. Gyümölcsvadoncok, Gleditsiák, Akáczfák, Spárga, Rhabarber Gűmbakác, Szamóca, Ribiszke (vörös szőlő), Egres stb. stb.

Megbízható kiszolgálás. — Olcsó árak.

Szakszerű csomagolás. 1352

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFLUTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Szakértekezés a telepítésről és parcellázásról.	255
Kiállítás Nagyenyeden.	258
A székelység földmivelésügye. <i>Puskás Jenő.</i>	258
Védekezés az éjjeli fagyok ellen. II.	259
Az oláh tengeri. <i>Dr. D. G.</i>	263

Irodalmi szemle:

Könyvismertetés	259
-----------------	-----

Jogi tanácsadó:

Haszonbérleti vitás kérdés.	260
-----------------------------	-----

Kormányintézkedések.

	260
--	-----

Egyleti élet:

Az E. G. E. közgyűlése.	261
-------------------------	-----

Vegyes közlemények:

Bankett az ankét után.	261
------------------------	-----

Piaci és vásári ártudósítások.

	262
--	-----

Hirdetések.

Szakértekezés a telepítésről és parcellázásról.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet folyó hó 16-án szakértekezletet tartott a Magyar Telepítő és Parcellázó Bank felkérésére annak megvitatása céljából, hogy mily módon volna ezen bank működése a magyar nemzeti birtokpolitika szolgálatába állítható, mily módon volna közreműködésének segítségével megakadályozható, hogy az erdélyi magyar föld a nemzetiségek kezébe jusson és mely uton volna egyáltalában a bank tervezett akciója a közgazdasági, pénzügyi és nemzeti szempontok mérlegelésével megindítandó.

Egész világosnak, átlátszónak, félremagyarázhatatlannak tetszett a Bank szándéka: az E. G. E. útján az erdélyi gazdaságtársadalomtól kért véleményt, tanácsot, útbaigazítást, sőt irányítást nem arra nézve, hogy *üzleti*, hanem arra nézve, hogy *nemzeti* szempontból miként lehetne és hol kellene a telepítési és parcellázási akciót megindítani. Epp ily tisztának, félremagyarázhatatlannak látszott az E. G. E. intenciája is: egy bank üzleti tevékenységének megkezdése előtt eljött, hogy segítségét följánlja az erdélyi fenyegetett magyarság védelmére; okos, méltányos és szükséges lehetett tehát, hogy az erdélyi gazdaságtársadalom ennek a hathatós segítségnek részleteit, mikéntjét megbeszélje és bizonyos direktívákat adjon a banknak, mely azoknak idejövételével előre is alávetette magát.

Csudálatosképpen és sajnálatunkra az értekezlet résztvevőinek egy kicsiny része ezeket az egész tiszta és világos intenciókat is félreértette és olyan kritikái alapra állott, mely semmiképpen sem volt indokolt. Az értekezlet túlnyomó többsége azonban méltányolva és előismerve azt a jelentőséget, melyet egy, a nemzetiségi bankok harmonikus működését megzavaró és ellensúlyozó, nyereszkeskedésről lemondó és nemzeti célokat szolgáló erős magyar banknak tulajdonítani lehet, az E. G. E.-et megbizta, hogy kebeléből bizottságot küldjön ki, mely az erdélyi gazdasági- és kulturtényezőkkel karöltve véleményezője és irányítója legyen a bank erdélyi nemzetpolitikai tevékenységének

A rendkívül érdekes és látogatott szakértekezlet lefolyásáról a következőkben számolhatunk be:

Elnökölt: br. Bánffy Ernő, az E. G. E. alelnöke.

Jegyző volt: Tokaji László az E. G. E. titkára.

Jelen voltak: gr. Keglevich Gábor, a pestmegyei g. e. elnöke, a telepítő és parcellázó bank igazgatósági alelnöke, gr. Béli Ákos főispán, Dózsa Endre alispán. dr. Boér Elek a kisküküllővármegyei g. e. képviselőjében, dr. Szomjas Lajos min. osztálytanácsos, dr. Koós Mihály a székelyföldi min. kirendeltség vezetője, Marosy Ferenc telepítési felügyelő, Bedőházy János, Décsy Zoltán, Barcsay Domokos, Rónay Elemér, gr. Bethlen István, Miksa Imre, Mezőssy Béla, Vertán Endre és Zakariás János orsz. képviselők, Madarasi Beck Gyula dr. a Magyar Jelzálog Hitelbank igazgatója, dr. Éber Antal a Magyar Telepítő és Parcellázó Bank igazgatója, gr. Korniss Károly, Bujanovics Gyula, br. Feilitzsch Arthur, Tischler Mór, Ugron Zoltán, Sándor József Emke főtitkár, dr. Nyerges Zsigmond, Szász István állatteny. felügyelő, Békésy Károly dr. e. m. tanár, Réti János, Szecsey István, Cséser Lajos gazd. tanárok, Andrásovszky Dániel, br. Wildburg Aladár, Molnár Sándor, Benkő Mihály, Jakab László állategészségügyi felügyelő, dr. Szentkirályi Ákos gazd. tanint. igazgató, Szakács Péter iparkam. titkár, Reich Albert ny. állategészs. felügyelő, Nagy Dezső igazgató, Szekula Ákos, Ferenczy Dezső, Bocsánzi László, dr. Zabulik László vm. főügyész, Szereday Aladár, Gerendy István, Sipos Gábor dr., Sipos Aladár dr., Sebes Dénes dr., Katona Béla, br. Mannsberg Sándor, Tulogdi Samu, br. Jósika Lajos, Nagy Lajos kir. tan., Tokaji László és Éber Ernő e. g. e. titkárok.

Bánffy Ernő br. elnök a következő beszéddel nyitotta meg a szakértekezletet:

Tisztelt Értekezlet! A Magyar Telepítő és Parcellázó Bank felkérésére az E. G. Egylet mai napon értekezletet hívott össze, hogy tanácskozzunk arról, mi módon lehetne gátat vetni a nemzetiségi veszedelemnek.

Hogy mi ez a nemzetiségi veszed-

Jobb
és megbízhatóbb
magvak

nem léteznek, mint a minőket
31 év óta szállít

Mauthner Ödön

cs. és kir. udvari

magkereskedése

Budapesten

VII. ker., Rottenbiller-utca 33. sz.

IV. ker. Kossuth-Lajos-utca 4. sz.

ÁRJEJYZÉKEK

ingyen és bérmentve küldetnek.

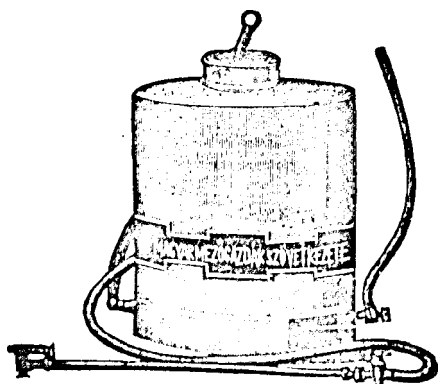
Ajánljuk szavatolás mellett a francia „ECLAIR” permetezőnek minden tekintetben hű másolatát a „MEZŐGAZDÁK” permetezőt, melyet védjegyünk alatt ide haza gyártatunk. Ára: 34 K. és 28 K.

Továbbá I. rézgálicot, sublimált kénport, dr. Aschenbrand-féle bordoi és rézkénport, fehér hosszúszerű raffiaháncsot, 4 szer sodrott juttafonalat, venyigemetsző ollókat, szőlő és faojtó késeket, gummiszallagot, furott és hasított parafadugót a legjutányosabb áron.

Kivánatra árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk. 1006.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 31. sz.

lem, azt gondolom, mindnyájan tudjuk. A román és szász birtokpolitika nap-nap után óriási területeket hódít el a magyar kézzől, apad a nagy birtok, a kisbirtok pedig a szó teljes értelmében pusztul, idegen kézre, román és szász kézbe kerül.

Ma ez irányban komoly lépés történt: a Magyar Telepítő és Parcellázó Bank e bajokon kívánna segíteni és így tevékenységet indítani, hogy a visszahódítás munkája megkezdessék. Ezen célból van szerencsénk körünkben tisztelni *Keglevich Gábor* gróf úr ő méltóságát, mint a megalakult telepítési bank igazgatóságának alelnökét, kit bátor vagyok melegen üdvözölni s ezen helyből is hálás köszönetem fejezni ki országosan elismert köztevékenységéért.

Avval az óhajjal nyitom meg a tisztelt értekezletet, hogy a mai értekezlet találja meg a módját, hogy e szent cél eléressék, egészséges nemzetiségi birtokpolitika győzedelmeskedjék. Midőn ezt szívemből kívánom, megköszönve a szíves érdeklődést, ezennel megnyitom az értekezletet.

A lelkes éljenzés közt elhangzott elnöki beszédre *gr. Keglevich Gábor* válaszolt:

Őszinte örömmel fogadjuk azt a szíves üdvözlést, melylyel a telepítő és parcellázó bankot fogadták és engedjék meg kijelentésem, hogy bennünket nem önös érdek vezérel, hanem, midőn átlépve a Királyhágót, az E. G. E.-tel karöltve *nemzeti* akciót óhajtunk megindítani: a legmagasabb nemzeti érdek hozott ide bennünket. Nincs hazafi se Erdélyben, se az egész országban, aki a legnagyobb figyelemmel ne kísérné azt, ami hazánk nemzeti állammá való kiépítését elősegítené. Mi is figyelemmel, de épp oly fájó szívvel kísérjük azokat a momentumokat, melyek által egyes helyeken, vidékeken a nemzeti eszme tért veszít.

Tisztelt Uraim, mi a telepítő és parcellázó banknak reprezentánsai lelkiismeretünket és nemzeti igaz érzelmünket akartuk szolgálni akkor, amidőn ide eljőve felkérjük az E. G. E.-t, hogy szolgáljon útbaigazítással: nem lehetne-e valamiképpen összeegyeztetni ezen telepítő és parcellázó bank irányát, működésének keretét arra, hogy az általam annyira átértett veszély lehetőleg diminuáltassék, hogy Erdély egyes részei idegenek kezébe ne kerüljenek, nem lehetne-e nekünk a nemzetiségi pénzügyintézetek erős és káros működését valamiképpen megakadályozni?

Ez az a mi bennünket idehozott, s minden intézkedési célzat nélkül jöttünk ide, hogy felajánljunk az újonnan alakult

telepítő és parcellázó banknak tevékenységét ezen a téren is. Azért jöttünk ide, hogy önöktől, kik az erdélyi viszonyokat jobban ismerik mint mi, tanácsot kérjünk s bölcs ítélkezésük alá bocsássuk azon modus procedendit, a mely megtalálja, hogy mily irányban haladjunk azon cél elérésére, mely hazánkat erősíti.

Ezen üdvözlő beszédek után a szakértekezlet áttért a napirendre, menynek során

Dr. Beck Gyula a Magyar Jelzálog-Hitelbank igazgatója szólott először a tárgyhöz. Általános figyelem között adta elő, hogy a Magyar telepítő és parcellázó bank programja célul tűzte ki azt, hogy a nemzeti, gazdasági és társadalmi szempontok állandó szem előtt tartásával ott, ahol lehet, a kisbirtokos osztályt erősítse, ott ahol kell, a középbirtokost fölemelje. Különösen Erdélyben a bank működését azzal a céllal akarja megindítani, hogy a magyarság térvésztesének útját állja, hogy a nemzetiségi bankok akcióját ellensúlyozza és ezáltal nemzeti célokat valósítson meg. Ennek a célnak elérésére a bank felalánlja segítségét az erdélyi gazdatársadalomnak és kijelenti, hogy *ebben a nemzetpolitikai munkában a nyereségtől eleve eltekintenek és áldozatok hozatalától sem riadnak vissza*. Fokozódó tetszés mellett vázolta ezután az erdélyrészi speciális viszonyokat s bevallotta, hogy tétozázva bizonyossal skepszissel nyúlt ehhez a kérdéshez, mert ismeri annak rendkívüli nehézségeit. Telyes tudatában vagyunk annak — *ugymond* — hogy könnyen lehetséges, hogy az a sok, becsületes és hazafias jóakarat és buzgalom, melyet ez ügybe belevinni akarunk, *azon különlegesen súlyos gazdasági és faji viszonylatoknál fogva*, amelyek Erdélyben a bisbirtok kialakítását annyira megnehezítik, a siker semmi reményével sem kecsegtet. Sorra vette beszédében mindazon érveket, melyek a fontos kérdésben elhangzottak. Az a felfogása, hogy egy tisztán mezőgazdasági akció a székely kérdés teljes megoldását nemcsak hogy nem ölelheti fel, hanem hogy nagyon óvatos és nagyon körültekintő munkát igényel már az is, hogy bármily irányban sikert lehessen felmutatni. Sőt ezután a székelyföldi gazdálkodás elmaradottságáról, a súlyos termelési viszonyokról s azon súlyos bajokról, melyeket a telekkönyvi viszonyok rendezetlensége okoz. Nagy hatású és tetszéssel kísért beszédét a következőleg fejezte be:

Ezen tervünkre nézve épen úgy, mint akciónk megindításának egyéb részére nézve — amely részletek, őszintén szólva, még kiforratlanok — az Önök hazafias támogatására apellálunk. Meg vagyunk győződve, hogy Erdély magyar társadalmának támogatásával, egy eset-

leges állami akcióval karöltve — mert intézetünk működése azzal, úgy gondolom, a legteljesebb mértékben összeegyeztethető — vagy egy esetleges állami akció mellett haladva, ha sok fáradsággal, lassan és eleinte talán csekély eredményekkel is, igazán hazafias és értékes munkát fogunk végezni. De minél nehezebbek a feladatok, annál inkább szükségünk van az összes faktorok összműködésére és jóakaratra és annál inkább kérjük különösen az önök szakavatott tanácsát és véleményét.

Miksa Imre orsz. képviselő a telepítést a bank hivatásával nem tartja összeegyeztethetőnek, mert szerinte ily nagy kérdéseket csakis az állam az ő szuverénitásával képes megoldani. A kérdés másik oldalát, melyet igen illetékes és nagytudományú munkájukban közgazdasági érzéssel előadtak: elfogadja. Hogy t. i. azért akarják a bankot felállítani, hogy szembeállhassanak azon bankokkal, a melyek a hazafias érzést tönkre teszik, a magyar birtokokat idegen kézre juttatják. Ha a bank 2—3% mellett képes lesz segílyt nyújtani a birtokos osztálynak: igaz örömmel fogja üdvözölni, mert nagy segítségünkre lesz.

Gróf Bethlen István orsz. képviselő nagyon örül, hogy az E. G. E. alkalmat adott arra, hogy aktuális birtokpolitikai kérdéssel foglalkozzunk. E kérdés aktuális nemcsak azért, mert egy telepítő és parcellázó bank lett felállítva, hanem aktuális nemzetiségi viszonyunknál fogva is. Szerinte az egész kérdés rossz alapokra van fektetve: nem egy egységes birtokpolitikai nézetből indul ki, hanem abból, hogy itt egy újonnan létesült bankot támogassunk-e vagy sem. Felelete erre, hogy: nem, mert nem képzelem el, hogy lenne oly bank, mely hazafias célból saját létalapját veszélyeztetné. De kérdés, hogy a nagy- és középbirtok felparcellázásával és telepítésével fogja-e szolgálni a nemzeti szempontot. Mert a nemzetiségi vidékeken a nagy- és középbirtokok képviselik a nemzeti eszmet. Részéről támogatásban vagy subvencióban a bankot nem óhajtja részesíteni.

Beck Gyula dr. kijelenti, hogy a banknak midőn az E. G. E.-hez jött, távolról sem volt szándékában anyagi támogatást kérni, hanem egyszerűen tanácsot. Ismétli, hogy a bankot önzetlen célok vezették, midőn ide jött, mert hiszen ha az oláhokat, szászokat akarta volna támogatni, nem ide jött volna az erdélyi magyarság legalaposabb ismerőjéhez és leghivatottabb védőjéhez. A bank parcellázni vagy telepíteni fog a szerint, amint azt a viszonyok megkívánják és lehetségessé teszik. Ujból kiemeli, hogy a bank itt Erdélyben csakis magyar telepí-

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király-tér, 7. sz. saját házában.

Botételeket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat folmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a botárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzsákok is kaphatók.

Ugyanott a

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

(1007.)

téseket s a magyarság szempontjából való parcellázásokat akar végezni. Semmiféle támogatásért nem, csak tanácsért jöttek ide.

Dr. Éber Antal és Tokaji László személyes jellegű felszólalásai után

Uyron Zoltán igen veszedelmes ügynek tartja a telepítést még az állam kezében is és hivatkozik a telepítési anketten résztvett felszólalók többségére is. Véleménye szerint Erdélyben nyereszkes intézet nem tudna prosperálni, mert nem versenyezhetne a nemzetiségi pénzüzetekkel, melyek haszon nélkül dolgoznak. Véleménye szerint a főtörekvés az kell hogy legyen, hogy a magyar birtokok megmaradjanak azok kezében, akikében azelőtt is volt. Ez kell, hogy a birtokpolitika célja legyen. Ha azonban ezt a célt egy pénzüzet megvalósíthatná, örömmel üdvözlőné ezt.

Sándor József az Emke főtítkára hangsúlyozva a középbirtokosság conserválásának szükségességét, úgy találja, hogy a telepítő és parcellázó banknak a középosztálytal szemben földkiforgató célja egyáltalában nincs. Amennyiben tehát ez a bank a középosztály érdekeit nem érinti, egyáltalában nem zárkozik el annak támogatásától, annál is inkább, mert a bank idejövételével, mintegy kötőféket vett magára, s azáltal hogy velünk szervezetbe lép, kormányozni engedi magát. Bizalommal néz az egész mozgalom elé, mert bizik a vezetőkben, és üdvözlő azokat, mert látja, hogy nemes céllal és hozzá megfelelő bátorsággal jöttek felvenni a harcot, a nemzetiségi pénzüzetekkel szemben.

Báró Feilitsch Arthur kifejti, hogy a telepítés kérdése a parcellázástól el nem különíthető. A telepítés kérdése nem egyszerű kérdés, azért arra a kérdésre, hogy az miként végezhető legjobban, igen nehéz választ adni. Számtalan szempontja van e kérdésnek, de a három fő szempont mégis, hogy 1) a gyér lakosságú vidékeket benépesítsük, 2) a parlagon heverő területeket mivelhetővé, illetve belterjesebbé tegyük és 3)-szor és ez a legfőbb, a magyar fajt megerősítsük. A telepítés elméletéről és technikájáról kimerítő vitát ez az értekezlet nem folytathat, de arra a felvetett kérdésre, hogy a bank parcellázhat-e másként, mint saját pénzügyi szempontjából és hogy nem fog-e a középosztály romlására vezetni, azt az erős meggyőződését fejezi ki, hogy a parcellázó és telepítő bankot, nem kizárólagos pénzügyi szempontok, hanem első sorban hazafias szempontok vezérlik, egyáltalán nem törekszik a középbirtokososztály tönkretételére, hanem csak azt a birtokot veszi meg, amely eladó s a melyet meg kell menteni a magyarság számára. Ugy fogja

fel a bank vezető-embereinek idejövetele célját, hogy ők a telepítés és parcellázás kérdésében az erdélyi viszonyokat jobban ismerő itteni birtokosoktól tanácsot kérnek. De ha mi azt látjuk, hogy a banknak itt van működési tere s azzal nekünk nagy szolgálatokat tehet, akkor öngyilkosság volna, ha nem támogatnók. Azt találja, hogy a bank célja és vállalkozása a magyar nemzeti szempontnak megfelel, s azért állapítuk meg a feltételeket, melyek mellett e cél megvalósítható s jelöljük meg az eszközöket. Erdélyben a nemzetiségek a magyar birtokok megvásárlására törekszenek s midőn ezen veszélylyel szembe jön egy magyar intézmény, ne suggeráljunk magunkba oly dolgokat, a miknek nincs semmi alapjuk, hanem a legjobb szívvvel támogassuk a legjobb szándékkal bíró intézetet, hogy meginduljon minél hamarabb az a folyamat, mely az első gát lesz, az erdélyi magyarságot fenyegető veszedelem ellen.

Szereday Aladár azon nézeteket valja, melyeket Sándor József és báró Feilitsch Arthur előtte kifejtettek. Meg kell győződnünk róla, hogy a bank akciója nem irányul évezredek tradíciójának munkája ellen, s addig nem volna helyes az akciót visszaútasítani, s a felajánlott segítséget el nem fogadni. Örömmel üdvözlő a bank ezen első lépését, mely a szabad gazdálkodás felé vezet, és csatlakozik az eszméhez; egyúttal indítványozza, küldessék ki egy bizottság, mely a bank vezérigazgatóságával érintkezésbe lépve, kész programmal lépjen akár az E. G. E. közgyűlése, akár valamely a többi társaságokkal együtt létesítendő fórum elé.

Mezőssy Béla orsz. képviselő leghatározottabban visszautasítja azt a föltevést, hogy a banknak az lenne a törekvése, hogy az erdélyi középosztályak egyetlen tagját is, a ki a maga ősi kuriájában megélhet: kitelepíteni akarná. Egész nyíltan kijelenti, hogy a bank — melynek ő felügyelő bizottsági tagja — itt önös és önző érdekek által nem vezeteti magát, mert ha ezt tenné, — egy percig sem támogatná. Ő maga Szabolcs megyében 3000 holdat parcellázott minden anyagi haszon nélkül, s az eredmény az lett, hogy onnan azóta egy ember sem hagyta el a földet. Egyes középbirtokosoknak talán kárral járna ez a művelet, de ezen a szemponton túl kel tennünk magunkat, mert üdvös nemzeti cél az, ha a földmives embert földhöz juttatjuk, és hazát szerünk neki a hazában. Ezért célunktól el nem tántorítatjuk magunkat és kitérített célunk felé fogunk törekedni és ha csak egyetlenegy birtokot meg tudunk tartani a magyarság részére, meg leszünk elégedve vele. Azok

után, amit Beck Gyula kijelentett, hogy t. i. egy fillér hasznót sem kíván Erdélyben elérni, egyenesen a jóhiszeműség rovására menne, ha önző célokkal vádolnák. Mikor azt látjuk, hogy a nemzetiségi intézetek az Erdélyi földbirtokosok birtokait megvásárolják, hogy őrszemet teremtsenek a szászok és románoknak a magyarok ellen, ha azt tapasztaljuk, hogy a kormány ez ellen nem tud segílyt nyújtani, akkor a bank akcióját olybá tüntetni fel, mintha csak jó üzletet akarna csinálni, enyhén szólva, túlszigorú és indokolatlan kritika. A bank attól veszi meg a földbirtokot, a ki az eladásra rá van szorúlva, s tiltakozik az ellen a felfogás ellen, mintha kiakarnák forgatni birtokából Erdélyben a középbirtokost. Midőn azt látja, hogy a telepítő és parcellázó bank, mely mögött 3—4 legelőkelőbb magyar pénzüzet áll, az ország egyéb részében, s így Szabolcs megyében is, áldásos eredményeket tudott elérni, akkor azt mondani, hogy ez a bank közgazdasági és nemzeti célokat önzetlenül nem szolgálhat, ez túlszigorú ítélet, mely a valóságnak meg nem felel. Arra a kívánságra, hogy 2—3%-os pénzt hozzunk ide, azt kell kérdenie, komolyan értették-e azt, mert hiszen a magyar állam hitel 4%-ot, a német bank 3½%-ot, az osztrák magyar bank szintén 3½%-ot vesz: ha tehát 2—3%-os pénzt várnak, akkor e vállalkozást ne fűzzék ehhez az akcióhoz, nem nyereszkeskedni, nem üzletet csinálni akarunk itt Erdélyben, hanem a magyar földet megakarjuk tartani a magyarok kezében.

Zakariás János dr. orsz. képviselő sohasem lesz azon irány támogatója, a mely mindenkor és mindent csak az államtól akar és vár. Mert ez az egyes erejét elbénítja, kiöli a lelkiert belőle és megöli az ellenállási erejét. Ebből a szempontból szükségesnek tartja, hogy a társadalom vegye támogatásba e vállalatot, de figyelmeztet egyúttal arra, hogy ne induljon az meg hangos szóval, mert különben ugyanazt megvalósítják a maguk javára, a nemzetiségiek. Maga részéről azt az álláspontot, melyet itt egyesek hangoztattak, nagyon tévesnek, helytelennek és különösnek tartja, mert hiszen segítséget kínálnak nekünk, s nekünk azt el kell fogadni már csak azért is, mert az állam a mi érdekeinket kellően fel nem karolja. Azt tartja, hogy az E. G. E.-nek módjában áll ezen intézetet működésében ellenőrizni, s addig támogatni, míg a feltételeket betartja. Épp ezért kívánja, hogy a bizalmat a banknak előlegezzük, akcióját örömmel fogadjuk, s a támogatást csak akkor vonjuk meg, ha arra rászolgálna. Az ellenkezőt sem helyesnek, sem hazafias-

Ajánlok arankamentességre államilag ólomzárolt szavatolt csiraképes amerikai és olasz magtól ment —
lóheremagot 80 és 95 koronával. Kiváló szép, bőtermő
 10 koronával. Magas csiraképeségű **tavaszborsót**

ligowoi zabot 12 koronával budapesti ratárunkból. —

Továbbá rendkívül szép, magas csiraképeségű

baltaczimmagot

15 koronával a pinczehelyi állomásról, valamennyi 50 kilónként.

HALDEK

magnagykereskedése, József Főherceg ő csász. és királyi Fensége udvari szállítója, BUDAPEST, VII., KER., KÁROLY-KÖRÚT 9. SZ.

nak nem tartja. Indítványozza, hogy a kérdés közelebbi kidolgozására, egy bizottság küldessék ki.

Sebess Dénes dr. utalva Beck igazgató megjegyzésére, felhossa azon sajnós tényállást, hogy az erdélyi telekkönyvek rendkívül megbízhatatlanok, s ennek rendezését egy inaugurálandó birtokpolitika alapjának, egyetlen feltételének tartja. Ezt sürgette mindig az országgyűlésen is, de eredményt nem ért el. A telekkönyvek különösen a nemzetiségi vidékeken oly borzasztó rendetlenek, s oly megbízhatatlanul sokszor gonosz szándékkal lettek felvéve, hogy még birtoklás alapjául sem szolgálhatnak. Örömmel fogadja a segítséget, melyet a bank nyújt, de figyelmeztet arra, hogy mielőtt a telekkönyvek itt nem rendeztetek, sem az állam, sem magánvállalat itt nem telepíthet és nem parcellázhat. Ezért a társadalom minden erejét meg kell mozgatni, s az E. G. E.-nek is befolyását latba kell vetni, hogy ezen a bajon segítsen a kormányzat. A telepítési akció irányelveire nézve annak okát, hogy az állami telepítés nálunk nem sikerült, abban látja, hogy tulságos nagy, 20 holdas telephelyeket létesítettek, míg a lengyelek sikeres telepítéseiben 5--6 holdas telephelyek vannak, s ezek sikerre vezettek. A kincstári, egyházi, káptalani birtokokat lehetne a telepítési akció alapjául tekinteni Erdélyben. Meggyőződése, hogy a felkínált segítséget el kell fogadni és azt sem gyanakvással, sem tulságos optimizmussal nem szabad fogadnunk.

Boér Elek dr. kisküküllőmegyei főjegyző hangsúlyozza, hogy a bank tervbe vett akcióját, — mint a kisküküllőmegyei középbirtokososztály megbízottja — igen helyesnek, de kissé későn érkezettnek látja, mert az értéken felüli hitelezés miatt meggyében a birtokok jó része idegen kézbe került már. Örömmel üdvözlí azt az irányzatot, mely nagyobb nyereségi célzat nélkül ily szép feladatot tűzött ki magának és teljesen megnyugtatja az, hogy az E. G. E. is felkarolta ez eszmét. Kívánja azonban azt, hogy a bank a középbirtokos osztályt ne csak ne bántsa, hanem támogassa is, mert ez a munkásosztály s a magyar nemzeti politika érdeke. Kívánja, hogy e kérdés tüzetesebb tanulmányozására bizottság küldessék ki s a következő szakértekezleten az E. G. E. már kész programot nyújthasson, melyben a Sebess Dénes indítványa is benn legyen.

Szakács Péter iparkamarai titkárt szomorúan érintette az a felszólalás, mely a felajánlott segítséget ridegen visszaütöztette. Az erdélyi fajmagyarság romlását látván örömmel üdvözlí a parcellázó és telepítő bankot, hogy figyelmét Erdélyre kiterjesztette s kéri, hogy legyen támogatásunkra. Egy következő értekezlet előkészítésére bizottság kiküldését javasolja.

Désy Zoltán orsz. képviselő bizottság kiküldését javasolja, mely a kérdés lényegére is kiterjeszkednék s annak eldöntésére, hogy az miként valósítható meg. A mi a bank vezetőinek azon ígérletét illeti, hogy haszon nélkül akarnak Erdélyben dolgozni, nemzeti célokért, kijelenti, hogy teljesen megnyugszik ezen ígérletben, de azt kívánja, hogy ha más vezetőség lenne az intézet élén, az is önzetlenül munkálkodjék a cél érdekében.

Ezen felszólalások után *bárá Bánffy Ernő* értekezleti elnök

az értekezlet kialakult véleményét abban összegezi, hogy az E. G. E. igazgatóválasztmánya egy bizottságot küldjön ki, amely az összes erdélyi gazdatársadalmi és kulturtényezőkkal karöltve, irányítója, véleményezője és tanácsadója legyen a Telepítő és Parcellázó bank erdélyi birtokpolitikai tevékenységének.

Kiállítás Nagyenyeden.

Kedden, f. hó 18-án délelőtt nagy érdeklődés mellett tartották meg Nagyenyeden az ott rendezendő, ez évi őszi mezőgazdasági kiállítás előértekezletét.

Az értekezleten, mely a vármegyeház kistermében folyt le, Zeyk Dániel főispán, az Alsófehérmegyei Gazdasági Egylet elnöke elnökölt. A kiállítás tervezetét előadta: Tokaji László, az Erdélyi Gazdasági Egylet titkára.

Jelen voltak: Szász József alispán, gr. Bethlen Sándor, Székelyhidy Viktor, mint a székelyföldi min. kirendeltség megbízottja, Tóth Miklós nagybirtokos, Csató János ny. alispán, Sándor Jenő polgárm. h., Gáspár János földbirtokos, Gálffy János vincellér-képezdei igazgató, dr. Lengyel György főisp. titkár, dr. Garda Kálmán egyll. jogtanácsos, Balogh Ferenc g. e. pénztárnok, Zsombori Sándor, Dezső Zsigmond főerdész és Z. Szöcs Sándor v. g. tanácsos.

Az előző tárgyalások nyomán és az ezen értekezleten létrejött megállapodások szerint a kiállításról a következőkben referálhatunk.

A kiállítás tárgyai lesznek:

1. Mindenemű gazdasági gépek, eszközök, anyagok stb. ép úgy, mint a kolozsvári kiállításokon.

2. Gyümölcs, szőlő bor és termény kollektciók.

A kiállítás ideje: ez évi szeptember 30., október 1. és 2.

Helyisége: a nagyenyedi sétatér és a nagy üveges-táncsarnok.

Rendezik: Az Orsz. Magyar Gazdasági Egylet, az Erdélyi Gazdasági Egylet és az Alsófehérmegyei Gazdasági Egylet.

A kiállítás diszelnökéül felkéri *Desseffy Aurélt*, az O. M. G. E. elnökét. Elnökeiül, al-elnökeiül és jury-elnökül: *Szabó József* e. g. e. elnököt, *Zeyk Dániel* a. f. g. e. elnököt, gr. *Teleki Árvédet*, gr. *Bethlen Sándort*, *Szász József* alispánt.

Kiállítási titkárokl felkéretnek: *Jeszenszky Pál* O. M. G. E. titkár, *Tokaji László* E. G. E. titkár és *Székelyhidy Viktor* a. f. g. e. tisztb. titkár.

Javaslatba hozta az értekezlet a rendezőbizottság és a jury tagjait is.

Megállapodások történtek egyéb részletekre vonatkozóan is.

A rendezendő kiállítás iránt igen nagy érdeklődés van, annyira, hogy már több bejelentés történt úgy a gépgyárosok, mint a termelő gazdák köréből, dacára annak, hogy a terv még eddig publikálva sem volt.

A rendezőség e hónap folyamán fogja szétküldeni prospektusait.

A székelység földmivelésügye.

Tizenöt éve telik be, hogy e szegény, eddig elhagyatott, senkitől se pártolt székely nép szolgálatában állok.

Tudhatja a t. szerkesztőség, hányszor emeltem fel szavamat e 15 év alatt b. lapja hasábjain a székelyügyek tárgyalásakor és mindannyiszor úgy, amint igazságnak bennem élő érzése az igazság kimondására indított: most is, mikor a tollat kezembe veszem. csakis e népért teszem. Hosszú ideig vártam a szó, a toll erejének hatását népünk művelődésének előmozdítása irányában és most, mikor van egy hatóságunk, a székelyföldi kormánybiztosság, melynek hivatása a székelység ügyét figyelemmel kísérni és ott segíteni, ahol kell, valóban mulasztást követnének el, hamint gyergyóvidéki székely és mint a gazdasági tudományt a mi almamáterünktől, a kolozsmonostori intézettől nyertem: fel ne használnám 15 éves tapasztalatom és népünk helyzetén itt a helyszínén való tanulmányozásom után ne igyekeznék javítására.

Évek során át oly gyakran hangoztattam helyi lapjaink hasábjain, gazdasági téli előadások által a földmivelés tanulásának szükségét, hogyan kell megmunkálni anyaföldünket, hogy végre is a nép kezdeté belátni, hogy hinni kell és megpróbálni azokat, miket olvasott és hallott. Lett is helyenkint eredménye szavamnak. Meglett Alfaluban a III-as határ, megmozdultak Ditró, Szárhegy, Remete 15—18 éve vajudó tagosítási munkálatai és ma már Alfaluban gazdakör, 5 és 1/2 év óta hitelszövetkezet és még teigazdasági szövetkezet létesítése is van kilátásban, ha az itteni közös erdőeladás úgy sikerül, a mint reménye is van Alfalu népnek.

Ily szövetkezetekkel, melyek a Gazdaszövetség, az Országos Központi Hitelszövetkezet és a „Hangya“ stbvel vannak összekötetésben: lehet a nép anyagi nyomorán segíteni. Nemcsak vidékünk, hanem minden gazdálkodással foglalkozó ország népét jólétbe lehet velük hozni. Csak önzetlen munkásság, népszerűtet legyen meg a vezetőikben.

Ami vidékünk gazdasági műveltségét illeti, az nagyon kezdetleges némely községekben. Nincs még ahol tanuljon a tanulni óhajtó gazda fia. Kivéve a gyergyóalfalvi állami gazdasági irányú felsőnépiskolát, melyben a szükséges alapismereteket el lehet sajátítani a 6 elemi osztályt végzett növendéknek és 3 éves a tanfolyam.

Ez teljesen a francia országi mintára volt valamikor szervezve br. Eötvös József által; de mert nem a földmivelésügyi, hanem a vállalkozási ministerium hatáskörébe van rendelve; céljától el van szakítva. Mert 4 osztályú kellene, hogy legyen, miként alapítva is volt és ahogy Franciaországban is van. E négy osztály alsóbb osztályaiban nemcsak a gazdasági tárgyakat tanulják elméletileg, hanem 6 elemi után 2 évig mindazon tantárgyakat, melyek egy művelt középosztály képzésére szükségesek. Nem kell se latinnyelv, se más, a magyaron kívül, de egyéb tárgyak a polgári iskolai tantárgyakkal, melyeket a III. és IV. osztályban tanulnak teljesen megegyeznek:

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos **férfi ingek**, alsó-nadrágok, gallérok, kékzők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fü és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvárt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszakaszak szerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

hozzájuk téve a beosztott elméleti gazdasági 1—2 tantárgyat. Aki közpályára akarna menni ez iskolából az a II. osztályból mehetne oda, ahova bármely IV. osztályu iskolából megyen. A gazdasági felsőnépiskola III. IV. osztálya lenne a gyakorlati év, ahol csupán, akik gazdák akarnak lenni, képeztesse ki és ezek mehessenek ily iskolák elvégzése után a gazdasági tanintézetekbe is. Mennének át ezen iskolák a földmivélsügyi miniszterium hatáskörébe a kormánybiztosságok felügyelete alá és láttatnának el minden kis- vagy közép-gazdaságban szükséges gépekkel, eszközökkel, állatokkal és mintaszerű épületek, gazdasági felszerelésekkel.

Itt vidékünkön 5—6 ezer lelket számláló falvak és nagy földbirtokokkal bíró egyszerű székely emberek vannak, 50-60 holdasak is gyakoriak a 20—40-esek igen nagy része. Mindenikbe fel lehetne ezen új francia mintára szerkesztett gazdasági irányu felsőnépiskolát állíttatni már törvény szerint is. Lenének annál okleveles polg. vagy középiskolai tanárok is, de lenne egy okleveles gazdasági tanár és egy intéző vagy segéd.

E célra vélném én ezen, most éppen a tagosítás küszöbén álló Remete, Ditró és Szárhegy községekben kiszakított, iskolai célra szánt közterületeket felhasználni.

Ezen előterjesztett ügyeket ajánlom a Székely kormánybiztosság figyelmébe jóindulatába.

Puskás Jenő,
áll. f. népiskolai gazdasági tanár.

Védekezés az éjjeli fagyok ellen.

II.

Vegyük már most a Lemström-féle eljárást a gyakorlat szempontjából vizsgálat alá. Lemström tanár préselt földgyantás turfából erős füstöt gerjesztő anyagok hozzáadásával kúpalakú, hosszirányban mintegy 5 cm. széles csatornával áttört testet (cca 20 cm. hosszú és 15-18 cm. átmérőjű) állított elő, melyet ő fagyfáklyának nevez. Ezen kupokat külön, a csatornába dugott gyújtóval (zúnder) égő, illetőleg izzó állapotba hozzák, mert világos lángok nem keletkeznek. A Lemström féle fáklyáknak az a kétségtelen előnyük meg van, hogy könnyen szállíthatók, használatuk kényelmes és aránylag olcsó. Mintegy 5 órán keresztül izzanak és ezen idő alatt erős füstöt fejlesztnek anélkül, hogy parázs vagy láng a környéket veszélyeztetné és külön felügyeletet vagy munkásokat igényelne. A származott füst ártalmatlan mint minden turfa-, vagy fatűznel, mivel a hozzáadott anyagok se fejlesztenek káros gázokat. A fagyfáklyákat az éjjeli fagyok időszakában hatásuk csökkenése nélkül már előre ki lehet tenni és esős időben is künn maradhatnak, anélkül, hogy használhatóságuk kárt szenvedne; csak a gyújtókat kell szárazon tartani.

A fáklyák száma nagyobb területeken viszonylag kisebb mint kisebb területeken; védett helyeken, hegyes és erdős környékekben is csökkenhet számuk.

10	Ha területre	1100—1200	fáklyát
5	"	600—660	"
4	"	500—550	"
3	"	400—450	"
2	"	270—320	"
1	"	160—210	"
0.5	"	100—150	"

számíthatunk. A fáklyáknak darabja gyújtóval együtt mintegy 5 fillérbe kerül. A fagyfáklyáknak kirakása a veszélyeztetett terep határának hosszában 3—3 méternyi távolságban és a

területen belül sorokban 10—15 m. helyközökkel történik.

Ha az időjárási viszonyok figyelembevételével éjjeli fagy várható, amit psychrometer és éjjeli fagytabellákkal nagy biztonsággal előre lehet tudni, akkor gondoskodni kell, hogy a hőmérőt megfigyeljük és idejében, de elhamarkodás nélkül meggyújtjuk a fáklyákat. Mindenesetre minden fáklyának égnie kell már, ha a temperatura 2° körül van, mert különben már lehetetlen annak a fagypontra való sülyedését megakadályozni. A fáklyák meggyújtásától a teljes füstkejlődésig körülbelül egy óra szükséges. 100 fáklyának sik területen való kirakásához, a gyújtó berakásához és meggyújtásához 2 embernek 25 percere van szüksége. Miután a fáklyák 5—6 óráig izzanak és a kártevő temperatura leginkább a napfeljötté táján lép föl, általában elégséges lesz, ha a fáklyák 4 órával a napfeljötté előtt, vagy mihelyest a hőmérséklet 4 fokig leszállt, meggyújtatnak. Mohának, fűnek, vagy zöld rozsnak az izzó fáklyákra való rakásával azoknak védő füst — illetőleg vizgöz felhője erősíthető. Ehhez az eszközhöz azonban csak akkor kell nyulni, ha a kirakott fáklyáknak száma kevésnek látszik, vagy ha tulságos korán gyújtották meg a fáklyákat, úgy, hogy a füstképződés már a fagy temperatura előtt csökken.

A drezdai kísérleti téren 1897. május 13-án éjjel 12 óra 30 perckor, +3.5° C. mellett gyújtattak meg a fáklyák. Az ilyen éjjelen uralkodó szélcsönd nagyon nehezíti a meggyújtást és azért nem sikerült az összes fáklyákat egyidejűleg égő állapotba hozni. A hőmérséklet a kísérleti telepen a következőképpen mozgott:

Idő	Hőmérséklet a kísérleti téren belül				Hőmérséklet a kísérleti téren kívül	
	a) Földszíne		b) 1.25 m. a földszíne fölött		a)	b)
	I. Hőmérő C°	II. Hőmérő C°	I. Hőmérő C°	II Hőmérő C°	Földszíne C°	1.25 m. a földszíne fölött C°
12,00	+4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
12,30	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
1,00	3,5	3,0	3,5	3,0	2,5	3,5
1,30	3,0	2,5	3,5	2,5	2,0	3,5
2,00	1,0	1,0	2,5	1,5	0,5	2,5
2,30	1,0	1,0	2,0	1,0	0,0	2,0
3,00	1,0	1,0	2,5	1,5	0,0	2,0
3,30	1,5	1,5	2,5	2,5	0,5	2,5

Mint e tabellából látható, ezen az éjjel tulajdonképpen éjjeli fagy nem állt be, a temperatura csak 0 fokig szállt le. Mégis meglátszik a füst védőhatása, a mennyiben a földszínen a kísérleten kívüli területen a temperatura az akadálytalan kisugárzás következtében 0 fokig szállt le, míg a kísérleti területen belül a hőmérséklet csökkenése már 1 1/2 órával a fáklyák meggyújtása után megállt és a hőmérséklet +1,0 C-on maradt, ami elég a fagy ellen való védelemhez. A felsőbb légrétegekben a temperatura állásában mutatkozó különbözőséget a füstfelhő mozgása okozta, melyet a mintegy 1/2-kor beállt gyenge légvonat idézett elő, melynek hatása alatt maradt ki a várt éjjeli fagy.

Miután Lemström tanár 1897 óta folytonosan és lényegesen javított a fáklyák összetételén és a gyújtokon: most már a fáklyáktól teljesen kielégítő hatás várható és azon óriási jelentőségű fogva, melylyel a fagy elleni védekezés a gyümölcs- és szőlőtermesztésre nézve bir, szükséges, hogy a Lemström féle eljárás már ne csak előkísérleti téren,

hanem a gyakorlatban is vizsgálat alá kerüljön.

A német országos gazdasági egyesület gyümölcsészeti szakosztálya ezen előadás kapcsán elhatározta, hogy a folyó év tavaszán a gyakorlati vizsgálatot széles körben megejti.

IRODALMI SZEMLE.

Könyvismertetés.

Fokányi László m. királyi állatorvos, állatorvosi szakirodalmunknak régi szorgalmas munkása egy kiváló fontosságú gyűjteménnyel lépett a nyilvánosság elé, összegyűjtve az állategészségügyi törvényeket, rendeleteket és az idevonatkozó elvi jelentőségű határozatokat. hogy az érdekelt felek, hatóságok és szakemberek együtt találják meg mindazt, a mire e tekintetben szükségük van.

Az »Állategészségügyi törvények, rendeletek és elvi határozatok« című két vastos kötet egyike 301 nyolcad r. lapon az 1888. évi VII. törvénycikket, az 1888. évi 40.000. számú végrehajtási rendeletet, az 1903. évi II. ik t. cikket a ragadós tüdőlob irtása tárgyában kiadott összes rendeletekkel, az 1897. évi X. ik t. cikket szintén az idevonatkozó végrehajtási rendelettel, az 1900. évi XVII. törvénycikket a 95.000—1900. évi végrehajtási rendelettel s végül az 1894. évi XII. ik törvénycikket a 48.000 számú végrehajtási rendelettel együtt foglalja magában. A második 716 nyolcadrétű lapra terjedő kötet pedig az összes 692 állategészségügyi vonatkozású rendeletet és határozatot, a Román határszéli forgalmat szabályozó 1888. évi XIV. ik törvénycikket, a németországi állategészségügyi egyezményről szóló 1892. évi V. törvénycikket, a szerbiai állategészségügyi egyezményt tárgyaló 1893. évi XXI. ik törvénycikket és az elvi jelentőségű határozatokat tartalmazza.

Ez a váza a teljes gyűjteménynek, melyben az egyes ügyekre vonatkozó rendeletek csoportosítva és úgy a vonatkozó törvényszakaszokkal, mint egymással összekapcsolva, végül pedig a kibocsátási ívek szerint számsoros tárgymutatóba foglalva vannak feltüntetve.

Nagy fáradsággal, gondos körültekintéssel és szigorú szakszerűséggel van ez a gyűjtemény összeállítva, melyért a szerző nemcsak kartársai részéről, hanem bizonyára a közigazgatási hatóságok és az ügyben érdekelt kereskedők és gazdák részéről is teljes elismerésre tarthat igényt. Mi akik naponként észleljük, hogy mennyi fontos érdeke fűződik az állategészségügyi rendészethez és az állatkereskedelemez úgy az egyeseknek, mint a nagyközönségnek, mi akik látjuk, hogy az egyes hatóságok és eljáró közegek esetleges tájékozatlansága folytán mennyi akadály merül fel lépten-nyomon az állategészségügyi rendészet végrehajtása körül, nem tudjuk eléggé méltányolni a szerzőt értékes és hézagot pótló munkájáért, csak néhány szavunk van hozzá s ez az, hogy nehéz kötelességet teljesített, feladatát kitünően megoldotta, melyért sokkal több figyelmet érdemelne, mint a mennyit a mi salnálóatos közéleti és közigazgatási viszonyaink között kaphat.

Ki törődik nálunk realis és az élet terheit könnyítő ügyekkel? Bizony kevesen. Tesz. vesz, tipeg, topog, tapogat mindenki az élet utján s csak akkor jajdul fel néhány percig, mikor mint az aivajáró, valamibe beleütközik. A törvényeket és rendeleteket a mi népünk csak a büntető szakaszok révén tanulja megismerni, úgyis jórészt csak a maga kárára.

Sajnálatos, hogy így van, de ezt mint

Szőlők rigolozását gözökével

70—80 cm. mélyen, jutányos árban olvállalja s a jövő évi munkára is előjegyzéseket már most elfogad

Timár János, Maros-Szent-Királyt.

tényt meg kellett itt említenünk azért, mert éppen a szóban forgó és az ehhez hasonló törvény és rendelet gyűjteményeket tartjuk legalkalmasabbaknak arra, hogy a kiből a hajlandóság meg van az előrelátó tájékozódás megszerzésére, aki nem akar behunyt szemmel tapogatózni, hanem teljes tájékozódással akarja az esetleges bajokat és kellemetlenségeket kikerülni, annak teljes jóakarattal ajánljuk az állategészségügyi törvények, rendeletek és elvi jelentőségű határozatok gyűjteményét. Ezzel bizonyára nem annyira a szerzőnek, mint az ügynek s az ügyiránt érdeklődéssel viseltető közönségnek teszünk szolgálatot.

A mű a szerző tulajdona és 10 korona 80 fillér előleges beküldése mellett megrendelhető nála: Budapesten, földmivvelésügyi minisztérium.

A Magyar Remekírók új sorozata.

A magyar irodalom remekíróinak nagy-szabású gyűjteménye, a melynek kiadását *Magyar Remekírók* címmel negyedfélévvel ezelőtt indította meg a *Franklin-Társulat*, befejezéséhez közeledik. Most jelent meg a gyűjtemény *hetedik* ötkötetes sorozata, a mely *Kisfaludy* Károly műveinek első kötetével, *Gyöngyösi* István, *Csokonai* Vitéz Mihály, *Katona* József, és *Teleki* László gróf válogatott munkáival s *Arany* János műveinek negyedik kötetével gyarapítja irodalmunknak ezt a kincsesházat.

Katona József *Bánk Bánját* és *Teleki* László *Kegyencét* egy kötetbe foglalja össze az új sorozat egyik köteté, az egész gyűjteménynek 15. köteté. A *Bánk Bán* *Katona* lángelméjének legértékesebb alkotása, drámairodalmunknak legnagyobb szabású remeke, a *Kegyenc* a tragikus véget ért *Teleki* Lászlónak egyetlen irodalmi munkája, irodalmunknak egyik legérdekesebb, nagyszabású drámai terméke. *Rakosi* Jenő rendezte sajtó alá ezt a kötetet s ő irt hozzá két tanulmányt, külön egyet *Katonáról* s egyet *Telekiről*, megrázó színekkel festvén meg e két nagy tehetségünk lelki tragédiáját s a gyönyörű jellemrajzzal kapcsolatban hatalmas elmével szabván meg a két műalkotás értékét és helyét irodalmunkban.

Csokonai Vitéz Mihály munkáit *Bánóczi* József rendezte sajtó alá s látta el bevezetéssel, a melyben mesteri egyszerűséggel és tömörséggel festi meg azt a kort, amelyben *Csokonai* halhatatlan munkáit írta, megrajzolja *Csokonai* élet- és jellemrajzát s ismerteti és bírálja *Csokonai* egész irodalmi munkásságát. A vaskos kötet, amely a gyűjtemény 8. köteté, egybefoglalja *Csokonai* legértékesebb alkotásait: a *Lilla-ciklust*, az anakreóni dalokat, az ódákat és a *Dorottyát*.

Gyöngyösi István munkáit (a gyűjtemény 3. köteté) *Badics* Ferenc rendezte sajtó alá az első kiadások alapján. *Gyöngyösi*, bár *Zrinyi*-nél sokkal kisebb tehetség volt, másfél századon át páratlan népszerűséggel, szinte egyedül uralkodott a magyar Parnasszuson. Egyes művei negyven kiadást értek. E népszerűség magyar-rajzója gyönyörű költői nyelve, gördülékeny verselése és lírai lendülete. Műveit ma is hszonnal forgathatják költők és nyelvbarátok és gyönyörűséggel a nagyközönség is Főművei: Márssal társalkodó *Murányi* Vénus és *Kemény* János emlékezete. E két hosszabb munkát

foglalja egybe a vaskos kötet, melynek bevezetése terjedelmes, mélyreható korrajz, életrajz és tanulmány.

Kisfaludy Károly munkáinak két kötetnyi hely jut a *Magyar Remekírók* gyűjteményében.

Az új sorozatban e két kötet közül az első jelent meg, (a gyűjtemény 12. köteté.) — *Heinrich* Gusztáv rendezte sajtó alá és látta el értékes bevezető tanulmányával, amely klaszszikus tömörséggel rajzolja meg irodalmunk ez úttörő nagy alakjának változatos életpályáját és nagyarányú irodalmi működését. Ez az első kötet *Kisfaludy összes költeményein* kívül a költő legértékesebb tragédiáját, az *Irenét* és a *Kemény* *Simont* tartalmazza.

Az *Arany* kötet, amely *Arany* munkáinak negyedik, a teljes gyűjteménynek pedig 44. köteté, *Arany* János elbeszélő költeményei közül a következőket foglalja egybe: *Buda halála*: *Csaba királyfi*; *Az utolsó magyar*; *Édua*; *Öldöklő angyal*; *Daliás Idők* és *Murányi ostroma*. *Riedl* Frigyes rendezte sajtó alá ezt a kötetet épp úgy, mint a többi *Arany* kötetet, szakavatott kézzel, gondos szövegkritikával, a *Csaba királyfi* és a *Daliás Idők* különböző időből eredő kidolgozásait egymás mellé állítva a kötetben.

Az új sorozatban levő arcképek (*Katona* József, *Teleki* László gróf, *Kisfaludy* Károly, *Gyöngyösi* István és *Csokonai* Vitéz Mihály, *R. Hirsch* *Nelli* művészi rajzját dicsérik.

Az új öt kötet a gyűjtemény eredeti programjához hiven az 55 kötetből a magyar irodalom különböző korú kincseit ragadta ki és sorozta egymás mellé e hetedik sorozat keretén belül. Az új kötetek beleillenek a maguk helyére a teljes gyűjteményben, amely időrendben foglalja majd egybe remekíróinkat.

Az új sorozat kiállítása a kiadó intézet hagyományaihoz illő. Csupa díszszel ékesített kötet, úgy mint a gyűjtemény eddig megjelent többi köteté. Az 55 kötetes teljes gyűjtemény ára 220 korona s az egész gyűjtemény, melyből immár 35 kötet megjelent, havi részletfizetésre is megrendelhető.

JOGI TANÁCSADÓ.

Haszonbérleti vitás kérdés.

Az „Erdélyi Gazda“ f. évi 12-ik számában egy a szerkesztőséghez érkezett jogi vonatkozású vitás kérdésre feleletet irtam, melyet dr. Sipos úr a lap 14-ik számában megválaszolt. A válasz eddig elkerülte figyelmeztet, úgy, hogy csak a mai lapban áll módomban — bár röviden is — viszontválaszolni.

Mindenekelőtt azon örvendetes tényről kell dr. Sipos urat értesítenem, hogy az „Erdélyi Gazdát“ nemcsak Erdélyben olvassák, hanem széles e honban mindent. Ennek következtében ezután az egész országból fordulnak a szerkesztőséghez gazdasági szakba vágó vagy azt érintő tanácsokért. A vitás kérdés is a tulajdonképpeni Magyarországból és pedig *Sarkadról* került a szerkesztőséghez, innen van az, hogy a feleletet is nem az osztrák polgári törvénykönyv paragrafusai szerint készítettem, hanem a magyar magánjogot vettem alapul. És mintán a magyar magánjognak arra vonatkozó-

lag semmiféle kodifikált szabályai nincsenek, csak az erre vonatkozó szokásjogot követhetem, az pedig az ország különböző vidékein különböző, bár legtöbb helyen az van a gyakorlatban elfogadva, amit a multkori feleletemben kifejtettem. Lehet ugyan, hogy itt-ott az osztrák polgári törvénykönyv szelleme is érvényesül.

Dr. Sipos urnak igaza volna tehát, ha kérdés tező Erdélyben gazdálkodna és ott merült volna fel a vitás kérdés. De abban az esetben én is az osztrák polgári törvénykönyv értelmében irtam volna meg a feleletet.

Dr. S. K.

KORMÁNYINTEZKEDESEK.

A mezei pockok irtása. A m. kir. földmivvelésügyi miniszter 15339—VII. a. l. szám alatt valamennyi törvényhatósághoz és gazdasági egyesületekhez a következő köriratot intézte:

A mezei pockok (egerek) szakközvegem jelentése szerint az ország területén sehol sem maradtak ugyan még a mult évről oly nagy számban, hogy nyári nagyobb fellépésük várható volna, mégis kívánatos, hogy a meglevőknek nagymérvű elszaporodása folytán keletkező veszedelem már most csirájában elfojtassék, annyival is inkább, mert most tekintettel a kártevők csekélyebb számára, az irtás sokkal könnyebben és kevesebb költséggel eszközölhető s így az ősi elszaporodás is könnyebben megakadályozható.

Felhivom ennél fogva a Cimet, hogy a 22890/904. számú rendelettel már megküldött irtási útmutatás tartalmát a gazdáközönség minél szélesebb rétegeiben terjessze, egyszersmind az érdekelt gazdáközönséget arra is figyelmeztesse, hogy legelőszertűbb volna most ott, hol a föld ügyis felszántatik, a szántásnál a pockokat gondosan irtani; a fel nem szántható területeken pedig (lucernásban, lóherésben, legelőn, rétek, házak körül, fel nem törhető partokon, mesgyéken) hohenneimi fogókat alkalmazni.

Figyelmeztetendők egyszersmind az érdekeltek, hogy amennyiben a védekezést mérgek alkalmazásával kívánják keresztülvinni, ezen eljárásoknál a m. kir. belügyminiszter úr 104455/98. szám alatt kiadott körrendeletének határozmányaihoz szigorúan alkalmazkodnia kell.

Budapest, 1905. április 7-én.

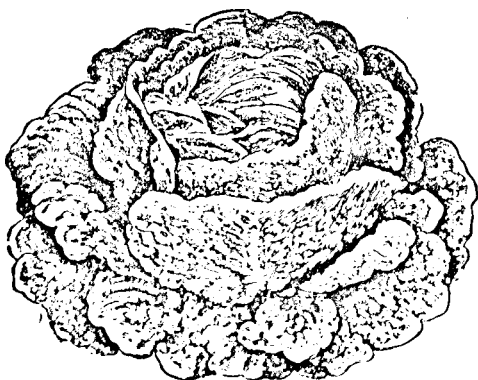
A miniszter megbízásából:

Hiven Imre, min. tan.

*

A gödöllői állami méhészeti gazdaságban folyó évben tartandó időszaki tanfolyamok határideje az állatorvostanhallgatók részére folyó évi május hó 22-től június 3-ig pótlólag megállapított tanfolyam engedélyezése folytán akként módosult, hogy május hó 1-től 20-ig földmives kigazdák, június hó 5—18-ig erdőőrök, június hó 20-tól július 5-ig lelkészek, július hó 8-tól 29-ig és augusztus 3-tól 23-ig néptanítók, végre augusztus hó 25-től szeptember 8-ig a női hallgatók tanfolyama tartatik meg.

M. kir. földmivvelésügyi miniszter.

1525

Kérje

a hires RADVÁNER-féle

kerti és gazdasági magvak főárjegyzékét

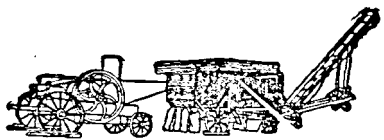
RADVÁNER magkereskedésétől, Budapest, V., Nádor-utca 8.,

mielőtt magvakat rendel.

1903. évi beszerzési kiállításon 2 ezüstéremmel kitüntetve.
 1903. évi kolozsvári kiállításon 2 díszoklevéllel kitüntetve.
 1902. évi pozsonyi kiállításon 3 oklevéllel kitüntetve.

KÁLLAI LAJOS motorgyára, BUDAPEST, VI., Gyár-u. 50.

Teljes jótállás kitűnő cséplésért

A jelenkor legegyszerűbb és legtökéletesebb motorcséplő-készlete.

Gépész nélkül könnyen kezelhetők. Ezen legújabb motorok terjesztése érdekében, használt gőzgépek cserébe vétetnek.

Ezen motorcséplő-készletek felülmúlhatlan kitűnősége felől tudakozódni lehet:

Báró Kemény József úrnál Maros-Németi (Erdély).
Zeykfalvi Zeyk Dániel főispán úrnál Nagy-Enyed.
Gróf Mikos Kelemen úrnál Magyar-Csesztve.
Meskó Jakab úrnál Csikmádéfalva stb. stb.

1454

Legbiztosabb olcsó üzem!

Ajánlja teljes jótállás mellett benzinmotorait malom- és iparüzemre, valamint

Villamos Benzinlokomobil-Cséplőkészlelit Kettős Tisztító-szerkezettel.

!!!Egyedül létező újdonság!!!

Önműködő, ellenőrző és biztosító-szelep. Külön mezőgazdasági géposztály:

gőzgépek, malmok, járgányok, cséplők, vetőgépek stb.

Árjegyzék kívánatra bérmentve.

Lónyiró ollók, Marhanyiró ollók,

Ló- és marhanyiró gépek „HELIOS”
istálló lámpa stb. s egyéb gazdasági cikkek
legjobb minőségben jutányos árban szerezhetők be

SCHOTTOLA ERNŐ

cégnél

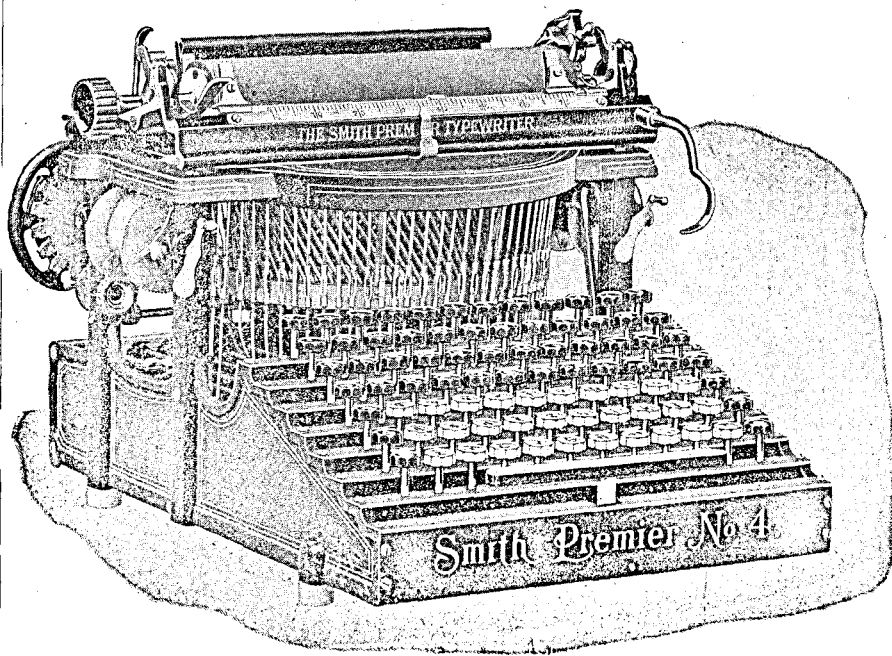
BUDAPEST, VI-ik kerület Andrásy-ut 2. szám.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. 1532.

A SMITH-PREMIER-IRÓGÉP

a világ legjobb gépe. — Grand Prix 1900. Paris.

300,000 darab Smith-Premier már használatban.

Vezérképviselő Erdély, Szatmár- és Máramaros megyék részére:

Strasser Izidor

Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 22.

Központ:

Budapest, Andrásy-út 4.

Írógépmunkákat és sokszorosításokat a legjutányosabb árban elvállalok.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

1546.

Egyedüli FERLACHI gyártmány,

mely a bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el.

Aranyérem Páris 1900. — 46 remekelés.

Ogris Márcus

1323

fegyvergyár és (prácios) puskaműves

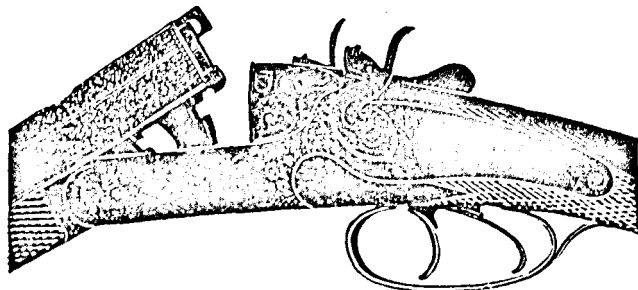
FERLACH (KARINTHIA) szállít elsőrangú bármily rendszerű vadász- és cséplő-fegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben Különlegesség nagyon könnyű DRILLING-fegyverekben. Súlyuk 28— kilogramm.

Újdonság: Browning-féle automatikus serét ismétlő fegyver 225 korona gyári árban.

Magyar árjegyzék kívánatra bérmentve.

Levelezés magyar!

Levelezés magyar

A Franklin-Társulat kiadása.

Magyar Remekírók

a magyar irodalom főművei

hetedik sorozata most jelent meg a következő kötetekkel:

Gyöngyösi István munkái. Sajtó alá rendezte Badics Ferencz.

Csokonai V. Mihály munkái. Sajtó alá rendezte Bánóczy József.

Kisfaludy Károly munkái. I. Sajtó alá rendezte Heinrich Gusztáv.

Katona József és Teleki László gróf. Sajtó alá rendezte Rákosi Jenő.

Arany János munkái. IV. Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.

A már előbb megjelent öt sorozatban a következő művek jelentek meg:

Arany János munkái I., II., III. kötet.
Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.

1012

Arany László munkái.

Sajtó alá rendezte Kozma Andor.

Bajza József munkái.

Sajtó alá rendezte Badics Ferencz.

Csiky Gergely színművei.

Sajtó alá rendezte Vadnay Károly.

Czuczor Gergely költői munkái.

Sajtó alá rendezte Zoltvány Irén.

Garay János munkái.

Sajtó alá rendezte Ferenczi Zoltán.

Gvadányi József és Fazekas Mihály,

Sajtó alá rendezte Négyesy László.

Kazinczy Ferencz műveiből.

Sajtó alá rendezte Váczy János.

Kisfaludy Sándor munkái I. kötet.

Sajtó alá rendezte Heinrich Gusztáv.

Kölcsey Ferencz munkái.

Sajtó alá rendezte Angyal Dávid.

Kossuth Lajos munkáiból.

Sajtó alá rendezte Kossuth Ferencz.

Kurucz költészet.

Sajtó alá rendezte Erdélyi Pál.

Madách Imre munkái.

Sajtó alá rendezte Alexander Bernát.

Pázmány Péter munkáiból.

Sajtó alá rendezte Fraknói Vilmos.

Reviczky Gyula összes költeményei.

Sajtó alá rendezte Koroda Pál.

Gr. Széchenyi István munkáiból I. köt.

Sajtó alá rendezte Berzeviczy Albert.

Szigligeti Ede színművei I. és II. kötet.

Sajtó alá rendezte Bayer József.

Tompa Mihály munkái I., II. és III. kötet.

Sajtó alá rendezte Léva József.

Vajda János kisebb költeményei.

Sajtó alá rendezte Endrődi Sándor.

Vörösmarty Mihály munkái I., II., III.,

IV., V. és VI. kötet.

Sajtó alá rendezte Gyulai Pál.

A Magyar Remekírók gyűjteménye tizenegy 5 kötetes sorozatban jelenik meg. A teljes 55 kötetes munka ára 220 korona; az ennek kiegészítőjeként megjelent Shakspeare összes művei hat kötetbe kötve ára 30 korona, melyet a Magyar Remekírók vevői 20 korona kedvezményes áron kapnak. — Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés és a

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda,
(Budapest, VI., Egyetem-u 4.)

!! Trágyafősz !!

Mint az összes Erdélyi Gypsyák központi irodája ajánlunk kitűnő erdélyi trágyafősz!

A leghálásabb és legolcsóbb műtrágya az **ERDÉLYI TRÁGYAFŐSZ**, amely különösen sikerrel alkalmazható: istállótrágya javítására és conserválására, luczerna, lóhere és pillangós növények trágyázására, mészszegény vagy szikes talajok javítására, szőlőtrágyázásra, burgonya- és konyhakertészethez.

1535.
Legolcsóbb árával bármely vasúti állomásra készséggel szolgál a **Magyar Gypsy- és kereskedelmi Részvény-Társaság**
BUDAPEST, V. kerület Dorottya-utca 9 szám.

Törlesztő kölcsönök.

— AZ —

Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók földbirtokok és városi bérházakra.

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérházaknál a telekkönyv, házberadó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számíttatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

1501 Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

Gyors és olcsó lebonyolítás.

„KISBIRTOKOSOK ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE“

földbirtokokra a következő módozatok mellett nyújt törlesztéses jelzálogkölcsönöket:

4 1/2 %-os záloglevelek alapján
készpénzben 100-as árfolyammal

50 évi törlesztésre 5.46 %-ra
40 „ „ 5.80 „

30 „ „ 6.50 %-ra
20 „ „ 8.00 „

4 1/2 %-os záloglevelek alapján
készpénzben 98-as árfolyammal

50 évi törlesztésre 5.26 %-ra
40 „ „ 5.60 „

30 „ „ 6.30 „
20 évi törlesztésre 7.80 „

4 %-os záloglevelek alapján
készpénzben 95-ös árfolyammal

50 évi törlesztésre 4.90 %-ra.

Az évi díjrészletek mindig utólagosan fizetendők.

A kölcsönt az intézet nem mondhatja fel, a míg a kölcsönt vevő azt részben vagy egészben **storno díj nélkül** fizetheti vissza.

Bővebb felvilágosítással szolgál a „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet“ **Képviselősege**

Kolozsvárott Jókai-utca 4. szám alatt
d. e. 9—12 óráig.

Birtok vétel.

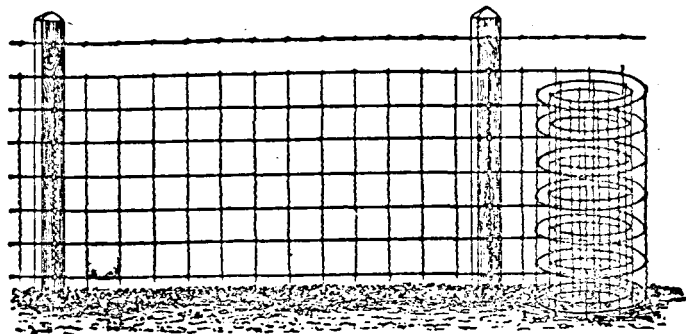
Egy jó minőségű birtok kerestetik megvételre.

1541.

Ajánlatok kéretnek fenti képviselőseghoz.

Bámulatosan olcsó kerítések!

Szőlőtermelők figyelmébe!

Mezőgazdák figyelmébe!

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára

BUDAPEST, VIII., Üllő-út 48. szám.

Ajánlja kizárólagosan szabadalmazott **Hungária sodronyfogatát**, mint a legcélszerűbb és legolcsóbb kerítési anyagot, mely előnyeivel fogva felülmul minden eddig alkalmazott sodronykerítést. A szőlő- s mezőgazdaságra nézve rendkívül fontos eme találmány előnyei: **Olcsóság!**

Horganyozott vassodronyból (nem kell befesteni):
körülbelül 5 centiméter lyukbőséggel,

Készletben: 1 és 2 méter magasságban valamennyiből, 1.50 méter magasságban 1.8, 2.—, 2.2, 2.5 és 2.8 milliméter dróterősségekből.

Sodronyerősség: 1.2 1.4 1.6 1.8 2.— 2.2 2.5 2.8 mm.

Ár □ méterenként: **40 48 56 64 72 86 100 120** fillér.

Körülbelül 3x5 centiméter (hosszukás) lyukbőséggel:

Készletben: csakis 1 méter magasságban valamennyi dróterősségben.

Sodronyerősség: 1.2 1.4 1.6 1.8 2.— 2.2 2.5 2.8 mm.

Ár □-méterenként: **58 66 74 82 96 110 130 150** fillér.

Csomagolásért, földadásért és kezelési költségeért számítok négyezredméterenként 1 fillért, de egy küldeménynél legalább 50 fillért.

Célszerűség: A fonat elegendő sűrű lévén, még apró baromfi áthatolását is meggátolja; felső és alsó szélei pedig szurósak, tehát az átjárást megnehezíti. A fonat csavart szála — mint vékony sodronykötelek — a kerítés hosszirányában futnak, miáltal nagy az ellenálló képesség; a keresztirányúak pedig hullámosak, a szálak összecsiszása tehát ki van zárva.

Könnyű kezelés: Kézzel meghúzával, egyszerűen a faducokhoz szegezendő horganyozott kettős szegekkel, a fonat sima és feszes marad. Nagy előnye a fonat fesszsége, ami lehetővé teszi azt, hogy a fonat bármikor ismét leszedhető és más helyen ismét fölérősíthető. A fonat összekuszálódása ki van zárva. — Feszítő-sodronyok, csavarok stb. alkalmazása fölösleges. A fonat fölött egy-két sor tuskésodronyot alkalmazva, a kerítés tetszés szerint megmagasítható. — A tuskésodrony ára méterenként 6 fillér.

Számos elismerő levél áll rendelkezésre. 1543

Továbbá gyárt és szállít: közönséges gép- és kézi sodronyfogatokat mindenféle célokra; csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat, valamint nyaraló-, park- és erkélyrácsokat vaskeretes sodronyfogat és kovácsolt vasból, föld- és kavicsrostákat, kosarakat magtár-ablakrostélyokat, ökör szájkosarakat, szikrafogókat, szőlőbogyószűrőket, cséplőgépekbe való gabonaosztályozó-hengereket stb.

Mc. Cormick Harvesting Machine Comp.

(Chicago-i aratógép.)

KNECHT E. J., igazgató.

Budapest, V., Váci-ut 30.

Gyártmányok: Kévektetőgép, „Daisy“ marokrakó aratógép, fűkaszalógép, szénagyűjtő gerebiye és „Mailla“ kévelőtőfonál gyártmányai. Amerikai tárcás boronák, rügös boronák, cultivátorok, szénaforgatók, kucorica-vetőgépek. Katalógusok ingyen és bérmentve. 1524 Felvilágosításokkal készséggel szolgálunk.

80% csiraképességgel bíró

alcsuthi tengeri vetőmag

a

Veress Sándor

gyéres-szentkirályi gazdaságából előnyös áron kapható

a

**„Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank
Áruraktáránál“**

Kolozsvár, pályaudvar. 1559

Lóherét,
Lucernát,
Répamagokat
és egyéb vetőmagot,
Gépolajokat és kenő-
anyagokat,
Kocsikenőcsöt,
Zsákot, ponyvát,

Kátránytermékeket
és minden e szakmába
vágó gazdasági szük-
ségleti cikket,
megbízható jó minőségben,
legjutányosabb árban ajánl
Kramer Lipót
nagykereskedő.

BUDAPEST, V.,
Kálmán-utca 3.

Sürgőnyezim: „Ceres“ Budapest,
TELEFON: 38—11.

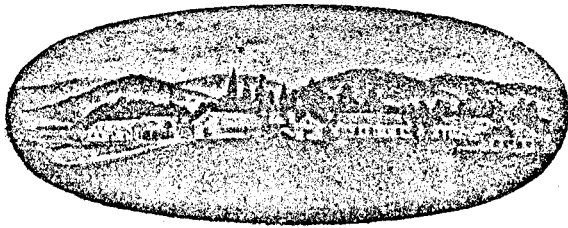
Árjegyzékkel és részletes
külön ajánlattal díjtalanul szol-
gálok. 1531.

A czimre tessék
vigyázni!

Hantz Sándor könyvkötő
Kolozsvárt, Mátyás király-tér 9. szám.

E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmúló
izléssel tartósan és olcsó árért készítek. Fizetések
fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek.

1479.

Eladó birtok.

Kisküküllővármegyében az állomástól 5 kilométer távolságban fekvő 480 cat. hold prima rét, szántó, legelő, szőlő és erdőből álló birtok megfelelő udvarházzal, gazdasági épületekkel ellátva eladó, ára 56,000 forint.

Czim a kiadóhivatalban megtudható. 1415

Specialista
sérvkötőkben!

KELETI-féle legújabb cs. és kir. szab. sérvkötő pneumatikus gumini-pelottával, a legtekélyesebb a maga nemében!

Árak: Egyoldalu . . . 12 korona.
Kétoldalu . . . 24 korond.
Testgyógyászati gyáramban teljes jótállás és legjutányosabb árak mellett készülnek továbbá:

műlábak és műkezek,
amputáltak részére.

Műfűzők és egyenestartók
ferdénműtök részére.

Járó- és támgépek
comb-, térd- és bokaizületgyulladásnál stb.

Haskötők
gyomorhaj, vándorve-
se, köldöksérv és lógó
has ellen. Görcsér harisnyák.

Legújabb 1905. évi körülbelül 3000 díszes ábrát tartalmazó árjegyzéket titoktartás mellett küld ingyen és bérmentve.

KELETI J. orvossebészeti műszergyáros Budapest,
IV., Koronaherceg-u. 17.

1452 (a főtisztelendő Servita-rend zárdapalotájában)
Gyár: Központi város ház. Alapítva: 1878

Ötvös-borok.

Minden mennyiség és minőségben egyedül kaphatók

Ötvös Dánielné

bornagykereskedő pinczejéből

Telefon 511. Kolozsvár. Telefon 511.

Vezérképviselője: A Münchener Pschor és a Pilsener I., Részvény Kőbányai Polgári és Temesvári gyártelep söröződének.

Udvari Szállítója:

Ő Felsőgo a magyar királynak és osztrák császárnak.

Ő Felsőgo a német császárnak és porosz királynak. 1495

RÁCZ GYÖRGY a teletcska magaslatán fekvő kulai jolánföldi szőlőtelepét és kertészetét bérbe vettem, amiről a nagyérdemű közönséget értesítve megjegyzem, hogy főtörekvésem lesz a legszolidabb kiszolgálás a fajtisztaság megőrzése a jolánföldi szőlőtelep jóhírnevének ápolása. Egyben jelzem, hogy

a szőlőtelepen kapható: 1. Szokványminőségű gyökeres és sima zöldojtvány. 2. Amerikai és európai gyökeres és sima vessző. 3. Gyümölcs-, kajszi- és barackfák, Gleditsia és minden más felülmuló **Maclura Aurentiaca** élősvény.

MANHOLD KÁLMÁN nagybérő, Kula, Bácsm 1456

Url Rezső Sertéseket

sertésbizományos

BUDAPEST,

VIII., Bérkocsis-utca 12.

sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi áron értékesít. 1534.

BÜKKFA-SZÉN

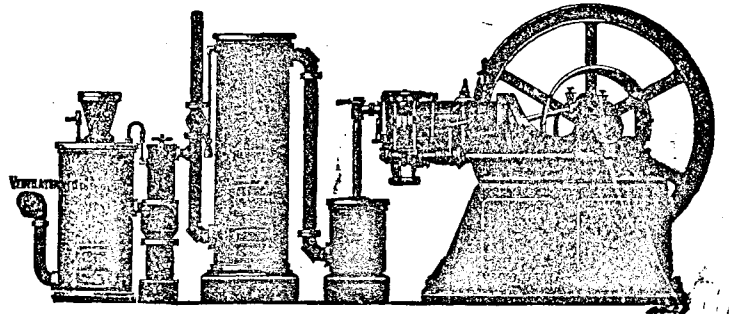
waggonszámra métermázsánként 2 koronak 80 fillérért Retteggi sz.v.v. állomáson waggonba rakva, lehat a legolcsóbban beszerezhető

Gróf Teleki László Gyula úr
erdélyrészi erdészeténél

Kecsed, u p. Nagy-Iklód.

NB. Zsákban való szállítás rendelésénél a zsák önköltségen számíttatik fel; vagy zsákot kérünk küldeni Szállitunk szemet kisebb mennyiségben is, csak az illető küldjön zsákot, vagy pedig a zsák árát is felszámítjuk.

Megrendeléseket szíveségből átvesz az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatala is. 1423

Eredeti OSERS és BAUER motorok

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.

Motorgyár és vasöntöde: Bécs.

Benzin- és petroleum-motorok és locomoblok, szlő-gáz-motortelepek 2-3 fill. üzemköltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

1465.

Jutányosan eladó

Százados

új marhamérlegek

1500 kgr. hordképességű erős vaskorlással 2 $\frac{1}{2}$ méter hosszú, 1 $\frac{1}{2}$ m. széles,

Új szekér

hidmérlegek

4000 és 3000 kg. horderejű százados, toló súlylával 4 méter hosszú, 2 méter széles. 1424

Becserélek

őcska marhamázsákat új hidmérlegekre. — Minden mérleg törvényesen hitelesítve öt évi jókarban tartás mellett.

DÉNES MANÓ

mérleg-
műszerész.

Budapest, VII., Dohány-utca 78.

AGRARIA erőtakarmánygyár n.-társ.

BUDAPEST, VI., Lehel-utca 8. sz.

Postatakarékpénztári clearing-
és cheque-számla 11752. sz.

Giro-számla a Magyar Általános Hitelbanknál.
Sürgöny cím: Erőtelefon Budapest Telefon (Interurban) 33-17.

A veszprémi országos gazdasági kiállításon elismerő oklevél.

Ajánlja „AGRARIA” védjegyzett, kitünő **Erőtakarmányát**. Az áru vasúthoz szállítminőségű, saját gépüzemével gyártott: **Erőtakarmányát**, va 50 kgr. zsákokban, védjeggyel ellátva. — A gyártás: **Kühn Gyula dr., a hallei gazdasági egyetem igazgatójának módszerei szerint történik.** A takarmányhoz szükséges összes nyersanyagot, mint: buzakorpát, malátacsirát, repce-, napraforgó-, lenmag- és tökmag-pogácsát elsőrendű és kizárólag magyar gyárakból szerezzük be. A czukorszörp szintén csakis elsőrendű és kizárólag magyar gyárakból ered ugymint: a szerencsi, mezőhegyesi, kaposvári és botfalvi czukorgyárakból.

Gyártmányaink:

„AGRARIA” A. lőtakarmányozásra, dús malátacsira, vagy zúzott zab tartalommal — „AGRARIA” B. göblyhizalásra, dús repce-pogácsa-tartalommal. — „AGRARIA” C. tehenészethez, dús tökmag-pogácsa-tartalommal. — „AGRARIA” D. sertéshizalásra, dús árpadara-tartalommal. — „AGRARIA” E. juh-takarmány, dús czukorrépa szelet-tartalommal.

Állandó vevőközönségünk a m. kir. földm-

velésügyi és a vallás- és közoktatásügyi miniszterium uradalmi. Az ország legelső uradalmaitól éli-merő okmányok állanak rendelkezésünkre, melyek bárki által megtekinthetők központi irodánkban. Gyártmányaink szakértők által lesznek megvizsgálva. — Az áru mindig friss minőségben kapható a legjutányosabb napi áron.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszterium 142785/CI, 1904. számú, a takarmányhiány miatt kiadott rendeletéből kifolyólag gyártmányunk kivételes szállítási díjban részesül. 1550

Beregi és Társa kereskedelmi ügynökségi és biztosítási irodája által

Telefon szám 551. Kolozsvártt, Ferencz József-út 42.

Eladó: Kolozsvárhoz 18 kilométer távolságban egy 1527 holdas birtok, gazdasági épületek és teljes marhaállománnyal.

Eladó: Szolnok-Dobokamegyében egy 350 és egy 450 holdas birtok gazdasági épületekkel, utóbbi birtokhoz jól jövedelmező vásárvám jog is tartozik.

Bérbeadó: Szolnok-Dobokamegyében egy 250 holdas birtok, vagyon alkalmas legelővel.

Kerestetik: Megvételre bármily nagy területtel fenyő és tölgy-erdő a legmagasabb ár mellett.

Kerestetik: 1905. őszevaló szállításra 1000—1500 Waggon hasított bükk tűzifa-előnyös árban.

Fennti cég elfogad Erdély egész területére megbízásokat, birtok eladás és vételre, nemkülönben birtokbérbeadásra, továbbá előnyös törlesztéses és olcsó kamatu váltó kölcsön közvetítésre. — Levelezés költségmentes. — Közvetítési díj mérsékelt. 1549

CLAYTON & SHUTTLEWORTH,

Budapest, Váci-körút 63,

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakaszalozók, járgény-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztító-rosták, korokolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvatógépek, Planet jr. kapálók, szecs kavagók, répvágók, kukorica-morzsolók, d aratók, őrlőmalmok, egyetemes szál-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

1242

BENZINMOTOROK, GŐZCÉPLŐKÉSZLETEK, ARATÓGÉPEK ÉS EGYÉB MEZŐGAZADSÁGI GÉPEK

legujabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

1458

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérigazgatójának

Budapest, V. kerület, Váci-körút 32. szám

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Erdélyi képviselő: WESSEL LEÓ Kolozsvár, New-York-szálloda.

LEGJOBB TEJFÖLÖZŐ A BALTIK.

**A Baltik-Separator legyőz minden
tejfőlöző gépet.** *Ki separatorot vesz és a Baltik iránt nem érdeklődik,
az saját magát károsítja meg.*

Árjegyzékünk, valamint a modern kézi-separatorokról irt bírálatunk érdeklődőknek ingyen és bérmentve rendelkezésre áll.

Patak Gusztáv Magyar Baltik-Separator

központ Budapest, VI. kerület, Andrassy-út 27. szám.

1538

Szállítunk teljes tejgazdasági berendezéseket.

UJ ZENE.

Allaga G. Legujabb czimbalom átiratok kitünő gyűjtemény I—II. füzet à 3 kor.

Hohmann—Herzfeld. Gyakorlati hegedüiskola a legelterjedtebb az országban I—II. füzet à 3 kor.

Méry B. Blaháné dalai, 12 válogatott hires dal 3 kor.

Dieuzl O. Kurucz dalok és tánczok a legszebb gyűjtemény 3 kor. 60 fill

Melodramák A Czelli bucsu 2 kor. 40 fill.

Ágnes asszony 2 kor. 40 fill.

A kewlári bucsu 2 kor.

Jean Renault 2 kor.

Kiadja: **Méry Béla** zeneműkereskedése

Budapest, Andrassy-ut 2. 1462. III.

Állattenyésztő gazdák figyelmébe!

Az „Alsófehérvármegyei Gazdasági egyesület”
Nagy-Enyeden, 1905. évi május hó 4-én

Tenyészállat-Kiállítást

rendez.

Díjazás alá esnek:

- I. *Magyar erdélyi fajtánál:* községi bikák, borjas tehenek, tenyésztehenek és üszök.
- II. *Havasi, esetleg pinsgawi fajtánál:* 1—3 éves bikák, tehenek és üszök.
- III. *Sertések:* Kisbirtokosok kanjai.
- IV. *Fuhok:* Kisbirtokosok kosai.

Kittűzve 46 különböző díj 1000 korona értékben.

Bejelentések intézendők a gazdasági egyesülethez Nagyenyedre, hol a kiállítást illetőleg bővebb felvilágosítás nyerhető. 1561

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi **szuperfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi Irodája: BUDAPESTEN, V. ker., Nádor-utca 4. szám, a hová a rendelések és mindennemű kérézősködések intézendők. Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

Molière vigjátékai (K. T. kiadványa):					
— A férjek iskolája. Nők iskolája	K (2.—)	—50	— Dydó főhadnagy problémái.	K (2.—)	—50
— Pórujáró negédesek, Sganarella	K (3.—)	—75	— Manöver szerelem.	K (2.—)	—50
— Kénytelen házasság. Képzelt beteg	K (3.—)	—75	— Liliomos asszony. Regény. 2 köt.	K (4.—)	1.—
— Szerelem mint orvos. Szeleburdi	K (2.—)	—50	Petőfi Sándor. A hóhér kötele. Regény.	K (1.20)	—30
— Kelletlenek. Scapin csinyjei. Botcsinálta doktor	K (2.60)	—65	— Összes költeményei. Diszkörös.	K (2.80)	—70
— Szerelmi perpatvar. Amphytrion	K (2.60)	—65	Polacsek—Szemák. Levélszerű oktatás a német nyelvben.	K (8.—)	2.—
— Urhatnék polgár. Melicerte. Escarbagnes grófnő. Az elizi hercegnő	K (3.—)	—75	Prevost M. Énekesnő. Regény.	K (1.20)	—30
— Don Juan. Psyche. Vig pástorjáték	K (2.80)	—70	— Fekete vénus. Elb.	K (1.20)	—30
— A versaillesi rögtönzés	K (2.80)	—70	— Vadrózsa. Elb.	K (1.20)	—30
— Pompás kérők. Navarrai Don Garcia	K (2.—)	—50	— Párisi házasság. Elb.	K (1.20)	—30
— Pourceanguae ur. A rászédett féltékeny			— Félszüzek. Regény.	K (3.—)	—75
— A repülő orvos. Vegyes költemények	K (2.—)	—50	— Skorpió. Regény.	K (2.—)	—50
Moritz Pál Nagy Napoleon élete	K (2.—)	—50	Roboz Andor. Gyakorlati német nyelvtan 70 leckében magántanulásra.	K (4.—)	1.—
— Szabadságharczi esatörténetek	K (2.—)	—50	Sas Ede. Én vagyok az élet. Regény.	K (3.—)	—75
— II. Rákóczy Ferencz élete	K (2.—)	—50	Schiller—Berényi. Könyvtitel. 3 kötet.	K (8.—)	2.—
Nagyváradra. Pikáns adomák	K (1.20)	—30	— Diszkötés.	K (12.—)	3.—
Népdalok gyűjteménye	K (1.20)	—30	Schmidt Ferenc. Jézus, Mária, József életünkben segítségünk, hahálunkban vigaszunk. 3 kötet képekkel, fényes diszkötésben.	K (44.—)	11.—
Nü? Kóser adomák gyűjteménye	K (1.20)	—30	Shakespeare W. Antonius és Kleopátra.	K (2.—)	—50
Nyelvtanulás: Angolul	K (—40)	—10	— Hamlet dán királyfi.	K (2.—)	—50
— Németül	K (—40)	—10	— Lear király.	K (2.—)	—50
— Francziául	K (—40)	—10	— Makrancos hölgy.	K (2.—)	—50
— Olaszul	K (—40)	—10	— Othello.	K (2.—)	—50
— Tótul	K (—40)	—10	— Romeo és Julia.	K (2.—)	—50
Oh azok az anyósok! Adomagyűjtemény	K (1.60)	—40	— Velencei kalmár	K (2.—)	—50
Ohnet György, Bánya Regény	K (2.—)	—50	Silberstein Ö. A Dramaturgiai dolgozatok. 2 kötet.	K (12.—)	3.—
— Vasgyáros. Regény	K (2.—)	—50	Schwarcz M. Zs. Helén v. egy év. Reg.	K (2.—)	—50
— Élet harczi. Regény	K (2.—)	—50	Spanyol inquisitio titkai.	K (2.—)	—50
— Szerelem mámore	K (2.—)	—50	Szabó Endre. Elkésett ember. Regény.	K (2.—)	—50
Oida. Guilderoy. Regény. 3 kötet	K (6.—)	150	— Girigaré. Elbeszélés.	K (2.40)	—60
Pallas nagy francia szótára. 5 kötet, diszkötésben	K (40.—)	10.—	— A szusz. Regény.	K (1.20)	—30
Panna néni szegedi szakácskönyve kötvé	K (4.—)	1.—	Széchenyi István. Magyarország sarkalatos törvényei.	K (2.40)	—60
Pápák bünei	K (2.—)	—50	— Önismeret. [Döblingi kéziratból.]	K (5.—)	1.25
Papok tükre	K (2.—)	—50	— Végrendeletének néhány pontja.	K (—60)	—15
Pekár Gy. Don Juan.	K (3.—)	—75			
			Széchy Károly. Szép Ilonka. Verses reg.	K [2.—]	—50
			Szekrényi C. Bibliái régiségstudomány	K [6.—]	1.50
			Szellemesség kincstára. A világirodalom Gyngyeiből válogatva.	K [6.—]	1.50
			Szomaházy István. Színház. Utazás vászonerődökön és papírszikkákon keresztül.	K [3.—]	—75
			— Diszkötésben.	K [4.—]	1.—
			Szomorj Emil. Párisi mesék. Elb.	K [2.—]	—50
			Sztanoj M. Karamboljáték vezérfonala képekkel.	K [6.—]	1.50
			Tábori Róbert. Átalakulások. Regény.	K [2.—]	—50
			— Diszkötésben.	K [3.—]	—75
			— Az élet folytatásokban. Regény.	K [2.—]	—50
			— Diszkötésben.	K [4.—]	1.—
			Thaly kálmán. Nagyszombati harc. Hadtörténeti epizód.	K [3.—]	—75
			— Rákóczytár. Levelezések, naplók etc. 2. kátet.	M [14.—]	3.50
			— Régi magyar vitézi énekek. 2. köt.	K [8.—]	2.—
			— Zengő liget. Versek. 2 köt.	K [4.—]	1.—
			Thury Zoltán. Kapitány és egyéb elbesz. K [3.—]	—75	
			Tisza Gyula. Gyakorlati Francia nyelvtan 40 leckével magántanulásra.	K [3.—]	—75
			Tolstoj Leo. Dolgozatok, míg mécesetek ki nem alszik. Elbeszélés.	K [3.—]	—50
			— Föltámadás. Regény. 2 kötet.	K [5.—]	1.25
			— Karenin Anna. Regény. 2 kötet.	K [6.—]	1.50
			— Kiáltvány az Emberiséghez.	K [1.—]	—25
			— Korunk rabszolgasága.	K [1.60]	—40
			— Kozákok. Elb. a Kaukaszusból.	K [2.—]	—50
			— Kreutzer Szonáta. Regény.	K [2.—]	—50
			— Mi a művészet?	K [2.—]	—50
			Tóth Béla. A mi Urunk Jézus gyermekségéről írott könyv.	K [1.60]	—50
			— Ugyanaz albumalak színes rajzokkal.	K [10.—]	2.50
			Tóvis. Huszárszerelmek. Elbeszélés.	K [1.60]	—40
			Tóvölgyi T. Uj reformáció küszöbén.	K [4.—]	1.—
			— Van-e más világ?	K [3.—]	—75

GANZ és TÁRSA

vasöntő és gépgyár részvénytársaság

• LEOBESDORF. • BUDAPEST. • RATIBOR. •

Városi üzlet: BUDAPEST, Ferencziek-tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, felbontás-, kiörlés- és simára örléshez, önműködő lisztkeverő gépeit, hámozó-, koptató- és egyéb malomgépeit, mint felvonókat, szitákat, szállítócsigákat, zsákfelvonókat, detacheurök- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és electromos hajtással.

Elektromos világítási és erőátviteli telepeket. Mindennemű kéregöntvényt.

Bánki rendszerű benzin és petroleum motorokat és locomobilokat.

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 díjjal és 8 aranyéremmel kitüntetve. 1485

Drössler Károly

cs. és kir. szabadalmazott gazdasági gépgyár

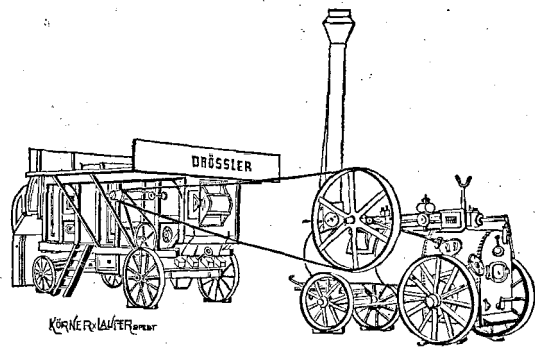
BUDAPEST, VI. Váci-körút 59. 1449

Szállít: Magánjárókat, Locomobilokat, teljes Gőzcséplőkészleteket, Gőzekekészleteket, „MILWAUKEE” Fűkaszállógépeket, Arató- és Kéveköttógépeket, legújabb szerkezettű

„Rákóczi Drill” vetőgépeket

és mindenféle egyéb gazdasági gépet szolid és tartós kivitelben.

Árjegyzékkel és Árjánlattal kívánatra díjmentesen szolgálunk.

„Grand Prix” (a legnagyobb kitüntetés) a saint-louis-i világitállításon.

Alfa Separator R. J.

Jroda és gyár: Budapest, VI., Lomb-utca 11.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket! Jehenészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetkezetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Több mint 600 első díj!!!

Évi gyártás kb. 80,000 Alfa separator.

Arjegyzékkel, költségmentességgel, utbaigazítással készséggel szolgálunk. 1018.

Hat- esetleg nyolczszáz

métermázsa

préselt buza-szalma

eladó

a Radnóthi állomáson.

Bővebb felvilágosítást ad: 1566

Mendel Lázár Fiai cég Tordán.

